

Bussiliini 18 lõpp-peatusel uus asukoht, ohtlik raudteeülekäik suletakse lk 2

Harjumaa puhkpillipäev toob laulupeotule 4. juulil meie maile lk 3

Saue valla sportlased nopivad erinevate alade medaleid kodus ja võõrsil lk 6, 7, 8

NR 12 (36) JUUNI 2019

Saue Valdus

KOHALIK LEHT KOHALIKUST ELUST JA OLUST

Veskimöldre haridusmaja sai nurgakivi

Eelmise nädala kolmapäeval sai nurgakivi Veskimöldre haridusmaja Laagri aleviku külje all Alliku külas Veskirahva puisteel. Nelja lasteaiarühma ja kahe paralleelklassiga lasteaed-põhikool on plaanitud õppetöös avada 2020. aasta sügisel.

SIRJE PIIRSOO
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Kompleksi ehitusmaksumuseks kujunes rahvusvahelise hanke tulemusena 5,7 miljonit eurot käibemaksuta. Hoone ehitab OÜ Ehitus 5 Eco.

Veskimöldre haridusmaja ehituse finantseerimisel on kolm allikat. Lasteaia osa ehitamise eurotoetuse suurus on 910 350 eurot, see tuleb läbi Riigi Tugiteenuste Keskuse linnaliste piirkondade arendamise meetmest. Veskimöldre 2 arendaja panus piirkonna sotsiaalse infrastruktuuri rajamisse on samas suu-

rusjärgus eurotoetusega. Ehituse ülejäänud rahastus tuleb vallaeelarvest.

Saue vallavanem Andres Laisk nimetab Veskimöldre haridusmaja ehitust heaks näiteks era- ja avaliku sektori koostööst, kus piirkonna arendaja BC Arenduse OÜ panustab sotsiaalse infrastruktuuri rajamisse märkimisväärsel määral. „Möldre kooli ehitus on aga ka kindlasti sõnum peredele, et nende lapsed saavad alustada kooli- ja lasteaia- teed kodu lähedal kaasaegses, kuid samas mõnusalt hubases keskkonnas ning julgustab neid Laagri kanti elamist soetama,“ usub vallavanem, et kompleksi

valmimine annab arenevale piirkonnale veelgi enam hoogu juurde.

Lasteaed-põhikooli projekteeris AB Tava. Bumerangikujuline hoone on kolmekorruseline. Hoones on kaks lifti ja ruumid erivajadustega õpilastele. Liikumispudega inimestele on tagatud juurdepääs kogu kompleksi piires. Kompleksi juurde kuulub spordihoone ja staadion, kus saab mängida korv-, võrk- ja jalgpalli, tegeleda kergetegevustikuga. Jooksuringi pikkus on 250 meetrit, selle keskel paikneb kunstmurukattega jalgpalliväljak, mille mõõdud on 60 x 40 meetrit.

Foto: Anne-Ly Sumre

Nurgakivi silinder saab kohe müürimiskõbulikuks. Vasakult Saue Vallavalitsuse majandusosakonna juhataja Silver Libe ning objektijuht Martin Leht ja juhatuse liige Andres Neemre OÜ-st Ehitus 5 Eco.

Foto: Urmas Piirsoo

18. juuniks oli Veskimöldre haridusmaja ehitus nurgakiviküpsuks saanud.

Keila Tarbijate Ühistu rekonstrueerib Nissi kaupluse

Keila Tarbijate Ühistu sulgeb alates 5. juulist rekonstrueerimiseks kaupluse Nissi Riisiperes. Uues kuues kaupluse orienteeruv avamisaeg on veebruar 2020.

SIRJE PIIRSOO
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Ehituse ajal pakub ühistu klientidele alates 13. juulist laupäeviti tasuta transporti, et külastada Rõõmu Kaubamaja Keilas. Buss väljub Riisiperest Nissi kaupluse juurest kell 11 ja alustab Keilast tagasiteed

kell 12.40. Keila Tarbijate Ühistu marketingiosakonna juhataja Helle Rätsepa sõnul on neil analoogne paari aasta tagune kogemus olemas, kui ühistu rekonstrueeris kaupluse Turbas.

Samas rõhutab Helle Rätsep, et tasuta sõitu Rõõmu Kaubamajja pakub ühistu vaid juhul, kui

selleks on piisav nõudlus. „Kui soovijaid on vähe või puuduvad nad sootuks, anname sellest ka teada,“ ütleb ta.

Info bussi käigusoleku kohta tuleb plakatina ehituse piirdeaiale.

Uue kaupluse rajamine Riisiperes on tingitud asjaolust, et tänane hoone ja tehnoloogia selles on oma elukaare ületanud ning ei vasta enam tänapäeva võimalustele ja ennekõike nõudmistele.

Kuigi laiendamisele seab piirid ette ühistu kasutuses oleva kinnistu suurus, saab uues kaupluses olema kindlasti rohkem ruumi. „Mis kõige olulisem

-kauba sortiment tuleb oluliselt rikkalikum. Selle teeb võimalikuks uus tehnoloogia ja parem paigutus,“

kinnitab Helle Rätsep.

Et rekonstrueerimine on suuremahuline, kestab ehitusperiood kuus kuud,

millele järgneb kaupluse sisustamine. Eeldatav avamisaeg jääb 2020. aasta veebruar.

Saue Vallavolikogu 26. juuni istungi päevakord

- Saue valla 2019. aasta I lisaeelarve vastuvõtmine
- Saue valla 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande kinnitamine
- Saue valla siseaudiitori 2019. aasta tegevusplaani kinnitamine
- Saue Muusikakooli põhimäärus
- Saue Vallavolikogu 21.12.2017 määruse nr 26 „Sotsiaaleurumide kasutusse andmise ja kasutamise kord“ muutmine
- Nõusoleku andmine Salu Koolile tegevuskulu toetuse eraldamiseks
- Nõusoleku andmine pikaajalise finantskohustuse võtmiseks
- Vallavara otsustuskorras tasuta võõrandamine ja isikliku kasutusõiguse seadmine Telia Eesti AS-i kasuks
- Vallavara otsustuskorras tasu eest rendile andmine (Koolitoa)
- Saue linnas Pärnasalu põik 3 asuva tervisekeskuse ruumide otsustuskorras tasu eest kasutusse andmine
- Saue Vallavolikogu 22. detsembri 2005. aasta otsusega nr 128 kehtestatud Püha küla Tamme kinnistu detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine veevarustuse lahenduse osas
- Saue valla jäätmehoolduseeskiri - I lugemine
- Mittetulundusühingus Jäätmevalduskeskus liikmelisuse lõpetamine
- Kernu Vallavolikogu 10. juuni 2010. aasta määruse nr 14 „Haiba küla kaugküttepiirkonna määramine“ muutmine

Saue Valdud

Ilmub kaks korda kuus ja toimetatakse tasuta kõikidesse postkastidesse üle valla. Lisaks on leht saadaval vallamajas, halduskeskustes ja kultuurimajades. Tiraaž 10 000. / **Toimetuse**: Saue Vallavalitsus Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald, Harjumaal / **tel**: 679 0175, 510 6932 / **e-posti aadress**: leht@sauevald.ee / Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja selguse huvides sisu lühendada. / **Reklaam**: reklaam@sauevald.ee. / **Reklaami hinnakiri**: www.sauevald.ee/vallaleht. / **Trükk**: Printall AS, Tala 4, Tallinn. / **Kojukanne**: Omniva.

2019. aastal on valla-leht Saue Valdud kandes järgmistel kuupäevadel:
14.-16. jaanuar; 28.-30. jaanuar; 11.-13. veebruar; 25.-27. veebruar; 11.-13. märts; 25.-27. märts; 8.-10. aprill; 22.-24. aprill; 13.-15. mai; 27.-29. mai; 10.-12. juuni; 25.-27. juuni; 8.-10. juuli; 22.-24. juuli; 12.-14. august; 26.-28. august; 9.-11. september; 23.-25. september; 7.-9. oktoober; 21.-23. oktoober; 4.-6. november; 18.-20. november; 2.-4. detsember; 16.-18. detsember.

Bussiliini 18 lõpp-peatusel on 28. juunist uus asukoht, ohtlik raudteeülekäik suletakse

Tallinn-Pärnu maantee uus liikluskorraldus Laagris ei võimalda säilitada bussiliini 18 lõpp-peatuse senist asukohta linnast väljuval suunal.

INDREK BRANDMEISTER
Teedespetsialist

See, et buss keerab tagasipöört sooritades üle mitme sõidurea, on äärmiselt liiklusohutlik olukorras, kus piirkiirused alates uuest Veskitammi ristmikust tõusevad.

Samuti suletakse ülekäiguks ohtlik raudteeületuskoht, kuhu kavandatakse teine rööpapaar. Jalakäijate liiklus suunatakse kahte valminud tunnelisse.

28. juunist alates liigub buss pärast Nõlvaku peatust kohe Jälgimäe tee foori tagasipöördele ja peatub uues lõpp-peatuses teisel pool Pärnu maanteed Baltic Disc AS-i maja ees Pärnu mnt 499.

Ohtlik raudteeülekäik Laagris suletakse

Eesti Raudtee ehitab raudtee äärde piirdeaia ja raudteeületuskoht Laagris muutub suletuks.

Kuuse tänava piirkonnast pääseb edaspidi teisele poole raudteed Urda raudteejaa-

ma või Veskitammi tunneli kaudu.

Kui tahta Urda jaama tunneli kaudu tulla Laagri bussipeatusesse jõuda, on võimalik liikuda mööda Pärnu maantee äärest uut kergliiklusteed ja ületada maantee valgusfoori juures või minna läbi Pärnu maantee aluse tunneli ja jõuda peatusesse sealset kergliiklusteed pidi.

Teine võimalus on suunduda mööda Kuuse tänavat ja minna läbi Veskitammi tunneli Nõlvaku peatusesse.

Eesti Raudtee AS-i projektijuht Madis Köpper selgitab, et tegemist on raudteeülekäiguga, mis asub äärmiselt ohtlikus asukohas: „Raudtee on antud asukohas väikse raadiusega kõveral ning nähtavus on piiratud nii rongijuhtidel kui ka raudteeületajatel. Rongide kiirus piirkonnas on 100km/h.“

Kõpperi sõnul kaotab raudteeülekäigu koht täiendavalt mõtte, kuna muutub Laagri bussipeatuse asukoht, mis liigub teisele poole

Bussiliini 18 lõpp-peatusel on 28. juunist uus asukoht teisel pool Pärnu maanteed Baltic Disc AS-i maja ees Pärnu mnt 499, ohtlik raudteeülekäik suletakse.

le Pärnu maanteed ja nihkub Veskitammi ülesõidu kõrval rajatud jalakäijate tunneli poole: „See tunnel hakkabki likvideeritavat raudteeülekäigu kohta asendama, tagades kõikide osapoolte turvalisuse. Inimeste turvalisuse tagamiseks on kavas paigaldada likvideeritava raudteeülekäigu piirkonda

ohutusaed. Raudteeülekäigu sulgemine toimub kohe pärast bussiliini 18 lõpp-peatuse asukoha muutust.“

Seoses Veskitammi ristmiku valmimisega tekkiva uue tagasipöördekohta ning vajadusega teenindada täiendavalt Maksimarketit ja Tänassilma tehnoparki piirkonda ühistranspordiga

on vald pidanud pikema aja vältel Tallinna Transpordiametiga läbirääkimisi üldiseks transpordikorralduse muudatuseks.

Kokku on lepitud, et Veskitammi ristmiku valmimisel peaks ühistransport senisest oluliselt sagedamini kulgema Urda bussijaama Bauhofi juures ja tegema tagasipöörde Topi ristmiku kaudu.

Enim toetust on leidnud liini nr 18 pikendus ümberistumisega Veskitammi ristmiku tunneli juurde jäävast peatusel.

Täpne transpordikorraldus selgub ristmiku lõplikul valmimisel, kui saab selgeks ka see, kas Maanteeamet otsustab Jälgimäe tagasipöörde osaliselt või täielikult sulgeda või on selles osas seisukohad muutunud.

Saue valla ametlikud teated

DETAILPLANEERINGU ALGATAMINE

Saue Vallavalitsus algatas 05.06.2019. aasta korraldusega nr 686 Laagri alevikus **Koru põik 2 ja 4** kinnistute ning lähiala detailplaneeringu eesmärgiga muuta kehtiva detailplaneeringuga ette nähtud ehitustingimusi, st suurendada elamukruntidel olemasolevat hoonestusala ja hoonealust pinda, hoonete arvu krundil ning muuta arhitektuurilisi tingimusi.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata Koru põik 2 ja 4 kinnistutele ehitusõigus üksikelamute ja abihoonete püstitamiseks, hoonealuse pinnaga kuni 370 m², täisehitusprotsendiga kuni 25%.

Planeeritavate hoonete katuse kaldeks määratakse 0-15°. Maa-alal kehtib osaliselt (Veskimõldre 2) Koru I, Koru V, Koru IV ja Laagri alajaama kinnistute detailplaneering (kehtestatud Saue Vallavolikogu 28. jaanuari 2010. aasta otsusega nr 3), millega kavandati planeeringuala elamurajooni rajamist.

Planeeringu alusel määrati Koru põik 2 ja 4 kinnistule ehitusõigus üksikelamute püstitamiseks, hoonealuse pinnaga

kokku kuni 150 m² (kinnistute täisehitusprotsent 10%). Planeeritavate hoonete katuse kaldeks määrati 20-30°.

Planeeritav maa-ala asub Laagri alevikus Instituudi tee ja Juuliku - Tabasalu tee vahelisel alal. Kinnistud piirnevad Koru ja Koru põik tänavatega ning Veskimõldre elamurajooniga. Olemasolev hoonestus alal puudub. Planeeritava maa-ala suurus on ca 0,3 ha.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotsarbeks on kehtestatud detailplaneeringu alusel määratud pere- ja ridaelamumaa.

Saue valla üldplaneeringu seletuskirja punkti 4.4 kohaselt võib üksik-, kaksik- ja muu kahe korteriga elamu ja aiamaa ehitamisel krundi täisehituse protsent reeglina olla kuni 25% ning detailplaneeringu algatamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringus toodud nõuetega. Detailplaneeringu algatamise korraldusega saab tutvuda Saue valla veebilehel <http://sauevald.ee/algatud-detailplaneeringud-2019>.

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE

Saue Vallavalitsus kehtestas 05.06.2019. aasta korraldusega nr 687 Hüüru külas **Tuti** (72701:001:2058) ja **Lipsu** (72701:001:2059) kinnistute ja lähiala detailplaneeringu eesmärgiga maasihotstarbe muutmiseks äri- ja tootmismaaks ning ehitusõiguse määramiseks äri- ja tootmishoonete püstitamiseks. Planeeringuga on lahendatud juurdepääsud, parkimine, tehnovarustus, esitatud servituutide vajadus ning on määratud heakorralduse nõuded. Detailplaneeringu käigus on (Akukon OY Eesti filiaali, töö nr 181298-1) poolt läbi viidud mürauuringu modelleering.

Tuti kinnistule kavandatakse püstitada kaasaegne andmekeskuste kompleks. Andmekeskuse hooned planeeritakse eesmärgiga, et hoiustada ja käidelda infotehnoloogia seadmeid (serverid, andme-massiivid). Kokku kavandatakse Tuti kinnistule püstitada kuni 10 äri- ja tootmishoonet (s.h serveriruumid ning vastavalt vajalikud abihooned). Andmekeskuse põhihoonete eesmärk on tagada sinna majutatud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete nõueteko-

hased füüsilised, kliimatilised ning elektrotehnilised nõuded ja turvalisus. Lipsu kinnistule planeeritakse kolm tootmis- ja ärihoonet ja kolm abihoonet.

Planeeringuala asub Hüüru külas Tallinn-Paldiski maantee läheduses ning piirneb Harku valla halduspiiriga. Planeeringualast ida poole jäävad Harku valla tootmishoonete piirkond, lõuna poole jäävad põllumaad ning edela poole piirneb planeeringuala Harku alajaamaga. Planeeringualast ida suunas ca 90 m kaugusel asub elamupiirkond. Tuti ja Lipsu kinnistute vahelisele maa-alale jäävad kaks transpordimaa sihtotstarbega kinnistut, millest üks on reserveeritud Tabasalu-Juuliku ühendustee (Tabasalu-Juuliku tee L25) ja teine kinnistu kergliikluse (Harku kergtee L2) rajamiseks.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringuga. Saue valla üldplaneeringu kohaselt paikneb detailplaneeringu taotlev maa-ala haldusala, maakasutuse juhtfunktsiooniga äri- ja tootmismaaga. Planeeritava maa-ala suurus on ca 9,6 ha.

Lisainfot planeeritava andmekeskuse kompleksi kohta

saab lugeda Saue valla lehest aprill nr 7, lk 5.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Saue valla veebilehel <http://sauevald.ee/kehtestatud-detailplaneeringud-2019>.

Lähemat informatsiooni saab planeeringute peaspetsialistilt Maili Metsaotsalt: telefon 654 1157, maili.metsaots@sauevald.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVALIK MENETLUS

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste määramiseks avatud menetlusena Hüüru külas Veski tee 11d (katastritunnus: 72701:002:1732; 6635 m²; 100% elamumaa) kinnistul, lähtudes Hüüru küla Vesikeski 2 kinnistu detailplaneeringust (OÜ Maaplaneeringud töö nr 294-07).

Tingimuste määramisega muudetakse Veski tee 11d kinnistu juurdesõidulahendust.

Lähemat informatsiooni tingimuste kohta saab teedespetsialistilt Indrek Brandmeisterilt: telefon 654 1155, indrek.brandmeister@sauevald.ee. Arvamused esitada hiljemalt 5.07.2019 Saue Vallavalitsusse (Tule tn 7, Saue linn 76505; info@sauevald.ee).

Harjumaa puhkpillipäev toob laulupeotule 4. juulil meie maile

4. juulil toimub Saue linnas viiendat korda laulupeoliikumiseiga seonduv, iga kord uue nimega olnud puhkpilliorkestrite festival.

SAUE VALDUR
sirje.pirsoo@sauevald.ee

Neli viimast festivali said nime laulupeokavas olnud puhkpilliorkestrite teose järgi: „Puhu tuul” (2011), „Tulgõ kokko” (2014) ja „Tormakas algus” (2017). Tänavune nimi „Käes on jälle suvi” jätkab traditsiooni.

Festival aga algas aastal 2009 pealkirja all „Mõte saab teoks”.

Tuleb tunnistada, et esimese laulupeo (1869) sünni juures olnud puhkpilliorkestrid on edasise rahvusliku liikumise traditsioonide kajastustes pälvinud teenimatult vähe tähelepanu.

Sestap tekkiski 2009. aastal puhkpilliorkestrite üldjuhtide (Margus Kase-
maa, Hando Põldmäe, Valdo

Rüütelmaa, Ants Oidekivi, Harry Illak) peades mõte, et orkestrite suurepäraselt kontsertkava võiks täiendavalt ette kanda eraldi mõnel festivalil.

Ideest haaras kinni Harjumaa noorte puhkpilliorkestri (HNPO) mänedžer, Saue Muusikakooli direktor Kristiina Liivik. Mõte sai teoks Saue, vahetult enne suurt laulupidu „Üheshingamine”. Hulk orkestreid esitas Saue tammikus jaanituleplatsi festivalikontserdil programmi, mille kulminatsiooniks kujunes laulupeoks ettevalmistatud teoste ühisettekannet.

Tulemus tasus kuhjaga selleks tehtud pingutusi. Pillimehed vennastusid lava taga hoogsalt. Koondorkestri moodustamiseks oldi tuttavad kaaslastega teiste

Foto: Sirje Pirsoo

Elmsel festivalil Saue Keskuse pargis astus üles üheksa orkestrit, kes tormi ja vihma trotsides linna hoogsa muusikaga täitsid.

orkestrite pillirühmast.

See sotsialiseerumine osutus 2009. aasta laulupeo ettevalmistamisel ühendorkestrile tohutut lisaenergiat andvaks.

Toona toimus ühendorkestri lavale seadmises põhimõtteline muudatus. Mängijaid ei paigutatud lavale enam orkestrite kaupa, vaid koondati üheks orkestriks pillirühmadena.

Tänavuse festivali toimumiskoht on taas jaanituleplats Saue tammikus. 4. juuli õhtul alates kella 19-st astub paari tunni jooksul

publiku ette mitmeid orkestreid Harjumaalt ja mujalt. Kontserdi lõpetab orkestrite ühismäng.

Tule 4. juulil Saue tammikusse jaanituleplatsile ja saa osa vägevast puhkpillikontserdist.

Tulla tasub aga seetõttu, et laulupeotuli on just siis Sauele jõudnud ja killuke tulest on võimalik koju kaasa võtta.

Muretsema ei pea tühja kõhugi pärast: maitsvat suppi tuntud headuses pakuvad naiskodukaitsjad Saue jaoskonnast.

Adven alustas Saue linna kaugküttevõrgu rekonstrueerimisega

Adven alustas juuni alguses Saue linna soojusvõrkude kaasajastamisega.

ADVEN EESTI

Mahukate rekonstrueerimistöödega vahetatakse välja ligi 2,7 km ulatuses vananenud võrke, mille tulemusel vähenevad soojakaod ja paraneb tarbijate varustuskindlus.

Ehitustööde tulemusel saab 87% Saue linna soojavõrkudest renoveeritud, tehes linnast ühe efektiivse-

ma soojavõrguga piirkonna Eestis.

Projekti koguinvesteering on 1,35 miljonit eurot, millest ligi 40% tuleb Keskonnainvesteeringute Keskuse soojusmajanduse arengukavade elluviimiseks loodud toetuskeemist.

Lõviosa tööd toimub Koondise ja Kütise tänava lähistel, aga ka mujal.

Adven Eesti kasutab soojusvõrgu ehitustööde ajal

ajutisi torustikke, et lühendada soojakatkestuste kestust. Kui tavapäraselt kestavad torustiku vahetusega seotud katkestused paar nädalat, siis nüüd jäävad need lühiajaliseks.

Mahukate tööde tõttu võib siiski mõni soojuskatkestus kesta kauem kui ööpäev. Adven teavitab katkestustest korteriühistuid ja elanikke kirja teel. Info on leitav ka kodulehel.

Tööde käigus kahjustada saanud haljastus taastatakse pärast ehitustööde lõppu. Asfaltteede taastamine toimub etapiviisiliselt tulene-

valt tööde eripärasest. Tööde vahepealsel ajal taastatakse lahti kaevatud asfalttee kas freesasfaldi või killustikuga.

Adven vabandab võimalike ebamugavuste pärast, mida katlamaja ja soojavõrgu ehitustööd põhjustavad.

Tööde teostamise kaart

www.adven.ee/ee/uudised/uudisvoog/adven-alus-tab-saue-kaugkuttetvõrgu-rekonstrueerimistöödega

Katkestuste info

www.adven.ee/ee/kaugkute/katkestused

Soojatootja N.R. Energy sai tõhusa kaugküttesüsteemi tunnistused

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte ühing (EJKÜ) tunnustas Eesti ühe suurima regionaalse soojatootja N.R. Energy üheksat küttepiirkonda, sh Turbat, tõhusa kaugküttesüsteemi märgisega, mis antakse ettevõtetele, kes on investeerinud taastuvate energiaallikate kasutamisse.

SAUE VALDUR

Märgised annavad EJKÜ sõnul võimaluse suurendada tarbijate teadlikkust soojuse tootmiseks kasutatavate kütuste kohta, motiveerides

ettevõtteid ja tarbijaid elis-tama taastuvaid energiaallikaid ning tõstes kaugkütet esile kui keskkonnasõbralikku ning kaasaegset soojusvarustuse süsteemi.

N.R. Energy on viimase kümne aasta jooksul inves-

teerinud kaugküttesüsteemidesse üle Eesti ligi 15 miljonit eurot ja pingutab, et pakkuda klientidele keskkonnasõbralikult toodetud soojusenergiat, väiksemaid soojuskadusid, puhtamat õhku ja seetõttu ka taskupärasemat hinda.

Üheksa märgist anti 20. mail üle Tarbja, Kae-repere, Kiili, Koi-gi, Märjamaa, Oisu, Tapa, Turba ja Vana-Võidu võrgupiirkondadele.

Sel aastal investeerib N.R. Energy kokku ligi 6 miljonit eurot kaugküttevõrkude renoveerimise ja laiendamise. Suurimad investeeringud teeb ettevõtte

Tapa uue reservkatlamaja rajamiseks ja Rummu aleviku kaugküttevõrgu renoveerimiseks.

1997. aastal asutatud ja täielikult Eesti erakapitalil põhinev N.R. Energy varustab soojuse-
nergiaga 23 kaug-
kütte võrgupiirkonda üle Eesti ja müüb soojuse-
energiat rohkem kui 30 mehitama-
ta kaug- ja lokaal-
katlamajast. Ettevõtte

peamised kliendid on korterimajad, eramud, koolid, lasteaiad, spordihooned, teravishoiuasutused, kohalikud omavalitsused, asutused ja ettevõtted. Ettevõtte on tegev ka Eesti bituumeniturul.

Linn on asumiseltsi võrra rikkam

Sauelased kogunesid pühapäeval, 9. juunil, noortekeskusesse, et kutsuda ellu Saue linna asumiselts.

Soojale ja toimekale suvepäevale vaatamata tuli asutamiskoosolekule kokku 30 sauelast. Valitses positiivne ja tõine õhkkond. Üheskoos koostati asumiseltsi põhikiri ning valiti juhatus.

Saue linna asumiseltsi vajalikkuse idee on Sauele kostnud juba mõnda aega. Ikka selleks, et olla vallavalitsuse tasandil kaasatud aruteludesse Saue linna puudutavates küsimustes, arendada linna targalt ja jätkusuutlikult, hoida teadlikult elukeskkonda, kaardistada piirkonna väärtusi ja murekohti, anda isiklik panus kodulinna koosplaneerimisse ja arengusse.

Asumiseltsiga oodatakse liituma kõiki, kel Saue südames, on nad siis Saue linna elanikud või elavad linnale kaasa kaugemalt.

Lisainfo Ilse Metsamaalt telefonil 5525211 või e-posti aadressil ilse.metsamaa@gmail.com. Kodanikuliikumise Saue linnas loe leheküljel sauelinnakodanikud.ee ja räägi kaasa FB grupis Saue linna kodanikud.

EVELIN POVEL

Foto: Evelin Povel

Just sedaviisi tekitab kogukond ja võõrad saavad omadeks. Keskuse pargi Toitudänavale Saue linnas said möödunud suve kohvikutepäeval tulla ka need, kellel enda hoovi ei ole või kes elavad väljaspool Saue linna piire. Eks sealtmaalt või varemgi asumiseltsi moodustamine tuure kogus.

Üleskutse osaleda 15. Eestimaa suvemängudel

Head Saue valla sportlased! 12.-14. juulil toimuvad 15. Eestimaa suvemängud Tartus.

Kavas on 12 spordiala, parimad omavalitsused selgitatakse kergetõustikus, jalgrattakrossis, orienteerumises, jahilaskmises CSP, discgolfis, petankis, juhtide võistluses, meeste võrkpallis, naiste võrkpallis, mälumängus, tennises ja kõieveos.

Rohkem infot veebiaadressil www.joud.ee.

Kui sa soovid Saue valla võistkonnas kaasa lüüa, anna sellest palun varakult märku, hiljemalt 1. juuliks 2019 aadressil timo.hallist@sauespordikeskus.ee.

SAUE SPORDIKESKUS

Saue Vallavalitsuse suvine töökorraldus

Suvi on puhkuste aeg. Nii ka Saue Vallavalitsuses. Info Saue Vallavalitsuse töötajate puhkuste, asendamiste ja vastuvõtu muudatuste kohta on leitav valla veebi esilehelt www.sauevald.ee. Infot jagavad ka vastuvõtusekretärid ja ametnikud ise.

Vastuvõtusekretäride kontaktid

- Saue Vallavalitsus, telefon 679 0180 (Tule 7, Saue linn)
- Laagri halduskeskus, telefon 654 1130 (Veskitammi 4, Laagri)
- Riisipere halduskeskus, telefon 608 7231 (Nissi tee 53c, Riisipere)
- Haiba halduskeskus, telefon 679 3014 (Riisipere tee 8, Haiba)

Kui saadate puhkusel olevale Saue Vallavalitsuse töötajale e-kirja, saate vastu automaatteate, kui kaua ta puhkab ja kes teda asendab.

Kui soovite kindla ametnikuga kokku saada, on kindlasti mõttekas enne helistada ning puhkuse ja vastuvõtu kohta üle uurida.

Pilootprojektina on tänava suvel 14. juunist kuni 23. augustini vallamaja Saue linnas ning halduskeskused Laagris, Riisiperes ja Haibas reedeti suletud ning vallavalitsuse töötajad teevad tööd kontoris, kodus või mujal.

Vastamata ei jää reedel tööajal tehtud telefonikõned ega e-kirjad, registreerimata avaldused ega lahendamata probleemid.

Avaldused saab alati saata elektroonselt allkirjastatuna e-posti aadressile info@sauevald.ee või jätta paberkanalil postkasti. Vajadusel käiakse objektile, on koosolekud.

Juulis on vallavalitsuse istungid 10. ja 24. juulil (tavapäraselt kord nädalas) ning volikogu istungit ei toimu.

SAUE VALDUR

Noor metsosopran, Riisiperest pärit Keiti Strömqvist pole Eestit kordagi kaardilt kustutanud

Taani Kuninglikus Muusikaakadeemias toimus 7. juunil Riisiperest pärit Keiti Strömqvisti (Roosimägi) BA kontsert, mis hinnati maksimumpunktide vääriliseks (BA ingl *Bachelor of Arts* (haridus-, humanitaar- ja sotsiaalteaduse) bakalaureus).

ENEKEN MARIPUU
Nissi Kultuurikeskuse kultuurikorraldaja

Kontserdil käis Nissi Kultuurikeskus, kes eelmisel aastal Keiti kontserti „Uno voce poco fa” korraldas ja mille nimilugu ka BA kontserdil kõlas.

Hoiaime Keiti tegemistel hoolega silma peal ja püüame hoolitseda selle eest, et kauni metsosoprani hääl kodukandiski kõlaks.

Keiti jõudis enda sõnul muusika juurde tänu sellele, et sündis oma vanemate lapses. „Õeldakse, et lapsed teavad ikka, kuhu sündida, ju ma olin selle otsuse juba varakult teinud,” räägib noor laulja.

Tee kulges konkreetsemalt edasi mööda Riisiperelaululapse võistlusi, millest ta juba lasteaias osa võttis. Keiti ei olegi päris kindel,

kust kohast läheb piir hobi ja elukutse vahel. „Ühest kasvav välja teine,” märgib ta. Õpetajaid on aga Keitil selle pika tee jooksul olnud mitu.

Kindla valiku laulmise kasuks tegi tütarlaps hetkel, mil otsustas Georg Otsa nimelise Muusikakooli sisseastumiskatsed sooritada.

Esimeseks õpetajaks sai Teele Jõks, kellelt ta sai esimese erialatunni kogemuse. „Esimene kogemus ja arusaam sellest, kui keeruline ja suur töö on laulda õigesti ja ilusasti,” meenutab Keiti ja arvab, et kui poleks olnud Otsa kooli, Teele Jõksi ega Kädy Plaasi, ei oleks tal praegu bakalaureusekraadi Taani Kuninglikust Muusikaakadeemiast.

Kopenhaagenisse tulek ja siin olek oli Keiti Strömqvisti jaoks konkreetne valik, sest Kopenhaagen linnana meeldib talle väga ja asukoht

Lõpukavaks mõtles Keiti Strömqvist välja kahel ooperikarakteril põhineva loo, mille ümber põimis muusika, mis iseloomustaks neid karaktereid originaalkonteksti väliselt.

on kasulik - Eestile küllaltki lähedal ja ühendus Rootsiga lihtne ning kiire. „Mu abi-kaasa elab Rootsi linnas Göteborgis,” selgitab ta.

Lisaks loomulikult tunnustatud õppejõud, huvitav õppekava ja konkurentsivõimeline tase.

„Uude riiki kolides on loomulikult palju kooliväliseid, millega tuleb arvestada: elukohatõendi taotlemine, elukoha leidmine, rahateenimisvõimaluse leidmine, keele, riigisüsteemi ja -kultuuriga kohanemine. Nimistu on pikk, kuid kui motivatsioon on olemas, saab

kõigea hakkama,” räägib Keiti sisseelamisest ja jätkab, mis teda aitas: „Mõtlesin, et ma ei ole esimene ega viimane inimene, kes kodumaalt teise riiki kolib, küllap ka mina pean kuidagi hakkama saama. Vahel tegi kadedaks küll, kui mõtlesin inimeste peale, kes saavad 100% koolile keskenduda. Kodune toetus on aga alati olnud nii suur ja soe, et ka raskematel hetkedel olen suutnud varrukad üles keerata ja edasi rühkida.”

Keiti Strömqvisti lõpukava koosnes põhiliselt muusikast, millega ta on viimase

kolme aasta jooksul tööd teinud. Kava pikkus on 30 minutit. Sinna sisse peab mahutama kõik, mis näitab laulja tugevaimaid külgi. Laulmisele lisaks hinnatakse kogu projekti, korraldust, kontserdi ülesehitust ja reklaami.

„Kuna metsosopranite repertuaar on väga mitmekülgne, mõtlesin välja kahel ooperikarakteril põhineva loo, mille ümber põimis muusika, mis iseloomustaks neid karaktereid originaalkonteksti väliselt,” meenutab Keiti lõpukava saamislugu.

Keiti kursus Taani Kuninglikus Muusikaakadee-

mias oli üsna rahvusvaheline: taanlased, rootslased, islandlane ja mehhiklane.

„Mina olin ainus metsosopran ja see muutus toimus minu õpetaja, lauluosakonna professori Helene Gjerrise initsiatiivil pärast esimest õppeaastat. Põhjenduseks suur hääleulatus, sügavam tämb ja välimus,” ütleb Keiti. Lemmikkommentaari tema hääle kohta on olnud: „See on nagu punane vein, ajaga läheb ainult paremaks, nii et kannatust!”

Keiti edasised plaanid on hetkel seotud õppimisega: „Sel suvel kolin Rootsi abikaasa juurde ja hakkan võtma eratunde rootslasest lauluõpetajalt. Mõlgutan mõtteid teha uue aasta alguses sisseastumiskatsed Göteborgi ooperiakadeemiasse, aga jätan endale alati väikese vabaduse improvisatsiooniks: uus keskkond võib tekitada uusi mõtteid ja unistusi.”

Lähiaastad veedab Keiti ilmselt Skandinaavias, kuid Eestit ei ole ta kordagi kaardilt kustutanud: „Arvan, et sellel erialal on veidi keeruline pikemaajalisi plaane teha, võtan hetkel aasta korraga. Samas aga küpsevad juba plaanid kontsertideks Eestis, loodetavasti Riisiperes!”

Fotod: Anu Kalljand

Kammerkoor Voces Musicales kutsub teise plaadi esitluskontsertidele

Kammerkoor Voces Musicales tähistab 20. hooaega uue helikandja, USA kompanii MSR Classics poolt väljaantud „A Black Birch in the Winter” esitluskontsertidega 29. juunil kell 14 Keila Mihkli kirikus ja kell 20 Nissi Maarja kirikus ning 30. juunil kell 19 Tallinna Rootsi-Mihkli kirikus.

VOCES MUSICALES

Plaadile on salvestatud USA ja Eesti heliloojate Gregory W. Browni, Kile Smithi, Evelyn Seppari, Maria Kõrvitsa ja Pärt Uusbergi muusika,

esitluskontsertidel kõlavad ka Cyrillus Kreegi Taaveti laulud ja Aaron Coplandi neli motetti.

Kammerkoori Voces Musicales dirigeerib David Puderbaugh (USA).

Kava pani kokku David

Puderbaugh, kes viisteist aastat tagasi tuli Fulbrighti stipendiaadina Eestisse laulupeokultuuri uurima, ja laulis sel ajal ka Voces Musicaleses. Praegu jagab ta oma teadmisi Iowa ülikooli koorijuhtimise professorina ja on erakordne Eesti koorimuusika ning laulupeotavade tutvustaja Ameerika Ühendriikides ja mujal maailmas.

Eesti koorimuusika tundjana oli ta Maureen Castle Tusty dokumentaalfilmi „Üheshingamine” (2013) konsultant.

Värskel plaadil saavad kokku noorte eesti ja ameerika heliloojate heakõlalised koorilaulud. Puderbaugh on pidanud oluliseks näidata,

kuidas Eestis ja Ameerika Ühendriikides noored, meie kaasaja heliloojad oskavad ühtemoodi helisema panna armastuse looduse vastu. Nagu Pärt Uusbergi „Kodumaa laulud” on inspireeri-

tud loodusest, on just looduse kodumaa armastuse sümbol, toob Puderbaugh näite.

Tänavu 20-aastaseks saava kammerkoori Voces Musicales ambitsioon on harrastuskoorina pidevalt

professionaalsuse poole liikuda. „Meie üks missioon on pakkuda kavu, mida teised koorid ei laula, eeskätt a cappella muusika ning suurvormid, ja nii publikut harida,” ütleb kammerkoori kauaaegne liige Jaanus Kann.

Kammerkoor Voces Musicales on pärvinud palju tunnustusi, aastal 2015 pälviti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aasta-preemia kõrgetasemeliste kontsertide eest. Koori asutas dirigent Risto Joost, kes on tänaseni koori kunstiline nõustaja. 2009. aastal valmis koori esimene, rahvusvaheliseltki kiita saanud album „Pilgrim's Song” Arvo Pärdi muusikaga.

Laitse kogudus on 80-aastane

Laitse kogudus tähistas 9. juunil 80. aastapäeva. Rõõmusõnumit jagas Eesti EKB Koguduste Liidu president Erki Tamm, musitseeris Andres Jäätma, kes lõi rahuliku ja Jumalat ülistava õhkkonna.

MAIE TAKEL

Eriline külaline oli ainus veel elus olev kogudusemaja ehitanud mehe Jüri Edovaldi laps Eha Oja, kes meenutas vanemaid ja lapsepõlve Uue-Lepikul.

Jüri Edovald sai isa talumaadest maatüki ja ehitas koos külameestega maja, millest kohe alguses oli pool plaanitud koguduse tegevuse arendamiseks. Teine pool oli pererahva eluruumideks. Laitse koguduse ajalugu

algab 1. mail 1939, mil vajalikud ettevalmistustööd olid tehtud ja toimus täiskogu koosolek.

21 inimest, kes olid selle ajani olnud Sutlepa koguduse liikmed, tegid avalduse vastloodud kogudusega liitumiseks.

Sutlepa koguduse filiaal oli kujunenud iseseisev kogudus, mille esimeseks pastoriks sai ettevalmistustööde eesotsas olnud Jüri Edovald. Tema haigestumise ajal ja järgselt oli koguduse hingeks Jüri tütar Taimi Edovald. Hiljem, alguses jutlustaja ja siis pastorina, jätkas Jüri poeg Juho Edovald, keda aastapäeva küla-

Kogudusemaja ehitas Jüri Edovald külameeste abiga.

vald, keda aastapäeva küla-

dega meenutasid.

Juho suri 2007 ja seejärel

alustas tööd koguduse praegune karjane Peeter Kuller.

Laitse kogudus ei ole liikmete arvu poolest eriti suur, kuid kõigile omadele ja külalistele teeb rõõmu kaaslaste kogetav toetus ning Jumala suur arm ja haldus.

Me kõik oleme erinevad, kuid meid ühendab igatsus kogeda rohkem Jumala liigiolu, tema muutvat väge meie sees ja meie ümber. Üheskoos otsime vastuseid elu suurtele küsimustele ja soovime olla toeks ning abiks neile, kelle elus hetkel võib olla ei sära just rõõmpäike.

Fotod: Laitse kogudus

Saue ja Pasila kooli keskkonnaprojektis osalejate ühispilt Keila-Joalt.

Eesti-Soome keskkonnaprojekt pakkus õpilastele mitmekülgset tegevust klassiruumist väljas

Saue Gümnaasiumi arengukavast võib lugeda, et kooli eesmärk on pakkuda õpilastele mitmekülgseid arenguvõimalusi. Üks mõõdik eesmärgi saavutamisel on rahvusvaheliste projektide korraldamine ja neis osalemine.

ULVI URGARD
Projekti koordinaator

Saue ja Helsingi Pasila kool on läbi viinud ühiseid projekte juba aastaid. Ja seda keskkonnahariduse vallas.

Eelmisel kevadel külastas Saue õpilased Helsingit, kus kinnistasid praktiliste tegevustega ainetunnis õpitud, said Soome loodust uu-

rides uusi teadmisi ja jagasid kogemusi.

Sellel kevadel olid soomlased Saue koolil külas.

Tegevusprogrammi koostamisel lähtusime päevakajalisest ja globaalsest teemast – kliimamuutusest.

Pärast tutvumist jagasime õpilased rühmadeks ja andsime ülesandeks selgitada selle keskkonnaprobleemi põhjuseid ja tagajärgi ning

pakkuda võimalikke lahendusi. Ja seda mitte kaasaegseid tehnoloogilisi vahendeid kasutades, vaid loodusest leitud materjalide ning loomingu- lise lähenemisega.

Järgmisel päeval tegime väikese ringkäigu Saue koolis ja suundusime Keilasse. Harjumaa muuseumis ootas ees seklusrikas maastikumäng Keila jõe saarel: proovile pandi maastikul liikumise oskus, looduse mitmekesisus seoti piirkonna kultuuri ja ajaloo.

Edasi viis teekond Paldiskisse. Kliima muutumine on küll tõsine probleem, aga loodusvarade kasutamise- ta ei ole riigil rikkust. Piki Pakri lahe pankrannikut

liikudes tutvusime tulevikumaavaradega: glaukoniit- liivakivi ja diküoneemaar- gilliidiga, leidsime põnevaid fossiile, nautisime merevaa-

teid ning uurisime paepeal- set kidurat taimestikku. 275 trepiastet Pakri tuletornis sai ka üle loetud.

Paldiski külastus lõppes Amandus Adamsoni ateljee- muuseumis, kus tutvusime skulptori elu ja loominguga. Koduteel põikasime läbi Keila-Joalt ja tegime ühis- pildi.

Kolmandal projektipäeval tutvustasime külalistele Tal- linna vanalinna. Saue kooli 8.c klassi õpilased valmistasid ette tuuri Suurest Ran- navärvast Viru värvani ja tutvustasid giididena inglise keeles olulisemaid vaatamis- väärusi.

Eesti-Soome keskkon- naprojekt pakkus õpilastele mitmekülgset tegevust klas- siruumist väljas, toetas uu- rimuslikku õpet, integreeris erinevaid õppeaineid ja aren- das inglise keele oskust.

Õhtupoolik LaitseRallyPargis: unikaalsed vana- autod, lustisõit lahtise bussiga ja piknik murul

Turba kooli lasteaias keskmine rühm veetis Eesti lipu 135. aastapäeval toredate õhtupooliku koos vanematega LaitseRallyPargis vanaautosid imetledes, 1924. aastast pärit bussiga lustisõitu tehes ja piknikut pidades.

TIINA UMBSAAR

Rallypargi tegevjuht Üllar Suvemaa ei pidanud paljudeks pühendatud lastele aega ja neile vanu autosid näidata.

Otsus minna koos oma rühma vanematega kuhugi piknikut pidama sündis kevadel varem ja soov, et kõik lapsed ja vanemad saaksid tulla, oli peamine. Kevini isalt Androlt oli juba ammu saadud nõusolek laste sõidutamiseks retrobussiga (1983), kui tekib vajadus.

Et MOMU-t Turbas pidasime keskmise rühmaga külastamiseks liiga suureks ja et oli teadmine, et LaitseRallyPargis on võimalik näha vanu autosid väiksemal

hulgal kui Turbas, langes ot- sus sel korral Laitse kasuks seda enam. et autod võisid ka vanemaid huvitada.

Ilmnes, et paljud vanemad ei olnudki LaitseRallyPargis varem käinud ja ei teadnud midagi sealsete võimaluste kohta. Ehk saime nii pargile veidi reklaamigi teha.

Ettevõtja Üllar on koos meeskonnaga vanaautosid restaureerinud 3-4 aastat, aga kollektioneerinud juba pikemat aega.

Tema esimene vanaauto Ford T pärineb 1923. aastast ja sai ostetud ühel Ameerika reisil olles. Autode leidmine kollektiooni käib läbi interneti: erinevad portaalid (eBay), autosalongid, muu- seumid, oksjonid, ka otse

omanikud. Kõige hinnatum kollektsioonis rahalises mõt- tes on BMW2002 Turbo tu- ruväärtusega 125 000 eurot.

Üllar ütles, et emotsio- naalne väärtus on rahalisest vahel olulisemgi. Iga autoga käib kaasas saamisluhu ja mälestus, mis teeb selle hin- damatuks.

Kõige vanem auto on Ford T Speedster aastast 1912. See on Maanteeameti andmetel Eesti vanim tänavalegaalne sõitev auto.

Üllari kollektsioonis on ka autentne koopia autost Benz Motorwagen aastast 1885, mida loetakse auto- ajaloo maailma esimeseks autoks üldse. Enamiku restaureeritud autode väärtus ulatub 22-55 000 euron.

Poisid ja mõned tüdrukud uurisid tükk aega vanu masi- naisid ja kippusid näpuga puu- tuma, nagu kontrollides, kas ikka on päris. Palju uudis- tamist jätkus vanematelegi. Huvilised nägid, kuidas käib autode restaureerimine.

Lastesõbralik onu Üllar tegi neile suure tiiru lustisõit- tu väga vana Ford TT (1924) lahtise bussiga, mille rattad

olid nii kitsad ja ahtakesed, et lausa ime, kuidas need sel- list koormat jõudsid kanda. Esimese ringiga kõik soovijad bussile ei mahtunudki.

Imeilusa õhtupooliku lõ- petas piknik murul pursk- kaevude juures. Osa poisse oli aga kui „naelutatud“ kar- diraja aia äärde onude sõitu vaatama, osa proovis pursk- kaevu vee soojust.

Rallypargi territooriumil on lahe ja hästi kujundatud liikluslinnaki, kus lapsed saavad sõita rataste ja auto- dega. Täiskasvanud saavad end proovile panna erine- vatel radadel: asfalt-kruusa võistlusrada, mudelismirada, maastikurada, hobikardira- da, trikiauto- ja libedasõidu- rada ning võistluskardirada.

Kollektsiooni vanaautosid on kasutatud ja kasutatakse filmides, stiilipidudel, pul- masõitudeks. Tänavu osale- sid autod Soome filmi „Hele- na“ võtetel. Paar aastat tagasi Üllari vanaautodega vändat- tud filmi „Iki tie“ sai siingi kinodes vaadata. Esimene film, kus ettevõtja vanaautot kasutati, oli „Detsembrikuu- mus“ aastal 2008.

Kihelkonna kodukohvikupäevast jäi väheks, suvelõpukohvikud avavad uksed 31. augustil

Nissi kihelkonna kodukohvikupäevad on nüüdseks kolm aastat järjest juuniku esimeses pooles toimunud, osalejate arv aga iga aastaga aina kasvab. Juurde on tulnud uusi kohvikuid ja kõigile on jagunud kliente.

Kohvikute tegijad ei ole välja mõelnud mitte ainult menüü, vaid ka igale kohvikule omi lisaväärtusi.

Trollide rändkohvik andis kontserdi suisa neljas kohas, üks neist oli täitsa plaaniväline. Nimelt kui pitsaahi keeldus koostööst, kutsus kohvik endale appi Trollid. Seniks kuni tehniline probleem lahenduse leidis. Nõnda oli klientidele võimalik vähemalt vaimu- toitu pakkuda, kuniks ahi taas rivvi sai.

Turba vahel kõlasid hoogsad lõõtsalood, mis tulid Tixu kohviku aiast ja muutsid rõõmsamaks kogu muidu nii rahuliku pühapäeva- se Turba.

Muuseumikohvik pakkus tervislikku hõrku mahla ja allkirjuta- nu kiidab ka pakutud frititud räime – lihtne ja maitsev toit! Rahvast oli kohviku juures liikvel omajagu.

Jõulupere kohvik sai endale püsikundeks kassi, kes end julgelt ja enesestmõistetavalt boana külastaja kaela ümber sättis. Küllap olid isuäratavad toidulõhnad ta kohale meelitanud.

Nissi koolis toimetanud kohvik kogus toeka summa noorkotkas- tele ja kodutütardele telgi ostmiseks.

Nissi kogudusemaja ja Turba kultuurimajas tegutsenud Haspeli kohvik paistsid silma imeliste värske küpsetiste ja taskukohaste hindadega.

Kuna nii kohvikud kui kohvikute külastajad avaldasid arvamust, et võiks veel teha suvel taolisi üritusi, sündis idee suvelõpukohvi- kuist 31. augustil kell 11.00-18.00.

Olete oodatud registreeruma 1. augustini, e-post eneken.mari- puu@sauekultuur.ee.

Kohvikuid külastas Eesti Ornitoloogiaühingu liige, toonekurevililine Tiina Belimova Riisiperest

Sõiduaega uksest ukseni kaks tundi 18 minutit ja 53 sekundit, kilo- meetreid 24,29, keskmine kiirus 10,4 km tunnis, maksimaalne kiirus 23,6 km tunnis. Vaadeldud viit valge-toonekure pesa, määratud 28 liike linde.

Kulud

- Kaks kooki kaks eurot tükk. Sularahas viiekas antud, tagasisaadud euro peenemaks vahetatud.
- Õnneõngitsemine 50 senti. Vikerkaarevärviline lilla lehviga kass sai 3. juunil 5-aastaseks saanud sugulasele sünnipäevakingiks, lap- suke magas juba, kui kella 23.30 paiku kohale jõudsin.
- Praetud räimeports pakiti kaasa õhtusöögiks kahe taldriku vahe- le, toidukile ümber. Kaste oli paras, ei voolanud välja. Kaardimakse kolm eurot.
- Kontserdipilet viis eurot sularahas.

Külastatud

- Nissi kooli õpilaskohvik, Nissi Trollide kohvik-lava ratastel, Nissi kogudusemaja kohvik, Nissi kirikukontsert, kohvik Haspel Turba kultuurimajas, MOMU kohvik Turbas, jõulupere kohvik, kohvik Tixu, Aini kokanurk, pitsatelefon, kohvikutepäeva lõpetamine Nissi kiri- kus.

Tulud ehk mõned muljed teelt

- Trollide liikuv lava korjas pärast kontserti järelejäänud koogid ja muu järgmisesse kohta, Lehetusse kaasa, kas Turbasse midagi jõu- dis, ei tea.
- Kes hiljaks jääb, see ilma jääb – Haspel lõpetas juba kell 14.
- Reklaam teadetetahvilil, et Siidrifarmi joogimeister Ants praeb kalu, kartulit ja muud.
- Kurevaatlus õuel võimalik ka muul ajal kui kohvikutepäeval.
- Aiailu nautimiseks, ka perenaise paradisi - kasvuhooone. Rabar- berikooki tuld küsima - traadita telefon -, aga pakutud oli hoopis rabarberijooki.
- Tanel-Eiko Novikovi kontsert. Ütlemata ilus. Lõpluuga läks korda- misele, mina oleks alguslugu soovinud: seal oli nii pianot kui fortet.

ENEKEN MARIPUU

Nissi Kultuurikeskuse kultuurikorraldaja

Triin Vernerit koogid Nissi õpilaskohvikus, nende ostjad toetasid telgi soetamist noorkotkastele ja kodutütardele.

Välistreenerid annavad juurde teadmisi, professionaalsust ning meeskonna ja jalgpallialast kultuuri

Klubis Harju JK Laagri on noortele mängumeestele juba enam kui neli aastat jalgpallitarkusi jaganud treenerid Portugalist. Miks on klubi läinud seda teed, mida välistreenerid klubile ja sportlastele juurde annavad?

SIRJE PIIRSOO
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Klubi tegevjuht Kalmar Liiv ütleb, et põhjus peitub soovis tutvustada teistsugust jalgpallikultuuri. Valik langes Portugali kasuks, kuna riik on teiste suurte jalgpallimaadega võrreldes väike, kuid siiski väga edukas nii tippmängijate vormimise kui meeskondlike tulemuste poolest. Viimati võideti EM.

Kalmari sõnul on klubis Harju JK Laagri olnud siiani koos tänaste Victori ja Migueliga neli Portugalist pärit treenerit, kes igauks on jätnud väga positiivse jälje. Esimene treener tuli klubist Lissaboni Sporting. Klubist, mis kasvatas üles Cristiano Ronaldo.

Välistreenerid annavad juurde teadmisi, professionaalsust ning meeskonna ja jalgpallialast kultuuri. Loomulikult ka kontakte: mitmed poisid Saue vallast on saanud võimaluse treenida nädal aega Lissaboni Sportingus või teistes tippklubides. „Alati on olnud positiivne tagasiside Harju JK Laagri mängijate kohta,“ arvab Kalmar, et seega potentsiaali ja talenti siinsetel poistel on. Lisaks peab olema treeneritel teadmisi ja oskusi ning mängijatel endal tahet kõvasti tööd teha.

„Just teadmiste ja oskuste pärast ongi välistreenerid siin. Nüüd on vaja motiveeritud mängijaid, kes soovivad kõvasti tööd teha, et jalgpallis kuhugi jõuda. Ja isegi kui ei jõua, siis kogemused ja teadmised on hindamatud, mis on välistreeneri juures omandatud,“ ütleb Kalmar.

Victor ja Miguel vastutavad Harju JK Laagri esindusmeeskonna ning kõige vanemate noortegruppide eest, seega U17, U16 ja U15 poiste arengukäigu eest. Poistel läheb väga hästi, kõik

Miguelile ei ole külm ja karm talv veel kätte jõudnud – puudub müts.

Victor da Silva jaoks on väljakute samal ajal treenida noori ja esindusmeeskonda.

Foto: Harju JK Laagri

võistkonnad on esiliigas, kuid tulemus on Kalmari sõnul noortesporadis alati teisejärguline: „Tähtsam on õppida pingutama treeningutel ja mängudes, õppima võtma vastutust kaotuste või ebaõnnestumiste üle ning ennast järjepidevalt distsiplineeritult paremaks teha, nõuda endalt rohkem.“

Victor ja Miguel suhtlevad igapäevaselt inglise keeles. Väga paljudele vanematele ja poistele see meeldib, sest nad saavad harjutada keelt, mida on kogu maailmas vaja, olenemata, kas tegeled jalgpallimaastikul või muus valdkonnas. „Loomulikult on neid, kellel on inglise keelega keerulisem, kuid alati on siis keegi ka vestlusel juures, kes aitab tõlkida,“ rõhutab Kalmar, et klubi tegevuses on igal hetkel meeskonnatöö oluline.

Klubil Harju JK Laagri on suured unistused ja sihid ning klubi töötab selle nimel igapäevaselt kas jalgpalliplatsil või kontoris arutelusid pidades. Sestap on klubi treeneritele väga tänulik, et nad on tulnud aitama Eesti jalgpalli edasi viia ja seda just klubis Harju JK Laagri.

Kuigi Harju JK Laagri loodab pikaajalisele koostööle, ei oska keegi öelda, kuidas väljasttulnu ennast Eestis sisse seab. „Meil on

Miguel Machado ja Harju JK Laagri väikesed kasvandikud.

ühikaheaastased lepingud, kuid loomulikult me käitume mõistlikult, isegi kui leping kehtib, aga on soov tagasi kodumaale minna või mujalt on tehtud väga hea pakkumine,“ selgitab Kalmar, et jalgpall on tegelemine inimestega ning mõtted, tunded ja emotsioonid võivad muutuda hetkega.

Kui rääkida Victorist ja Miguelist, soovib klubi nendega võimalikult pikalt edasi liikuda. Kui peaks juhtuma, et nad liiguvad edasi, siis vajadusel ja võimalusel toob Harju JK Laagri välismaalt uued treenerid.

„Usume, et ainult Eesti ressursi kasutades me pigem tammume kohal, aga ei liigu edasi nii, nagu võikime, sest jalgpall maailmas on kogu aeg muutumas,“ üt-

leb Kalmar, rõhutades, et ta ei väida, et Eestis pole häid treenerid. „Kindlasti on, kuid kogemused, teadmised ja lähenemine mängijatele ning meeskondadele on hoopis teine, kui tuleb treener suurte traditsioonidega jalgpalliriigist.“

Vahetult enne lehenumbri trükkiminekut saabus aga uudis, et Miguelile tehti pakumine siirduda Portugali profimeeskonna abitreeneriks.

Kalmar Liiv ütleb, et sellest on ühtepidi küll kahju, aga teisalt on kõik klubis uhked: järjekordne treener on pärast Harjus veedetud aega saanud pakkumise kõrgemale tasemele, mis näitab, kui hea tasemega teevad treenerid tööd kohalike poistega.

Victor da Silva lugu

30-aastane Victor on olnud erinevates riikides jalgpallitreener alates aastast 2008. Klubisse Harju JK Laagri sattus ta eelmise Portugalist pärit treeneri Jose ja Lauri Nuuma kutsel, sest tema jaoks oli väljakute aidata klubil treenida samal ajal noori ja esindusmeeskonda.

Eestis meeldib Victorile viis, kuidas me elame: probleemid lahendatakse enamasti „pehmel teel“ ja ei pea võitlema, et asjad saaksid tehtud. Ta tunneb end Laagri kogukonnas tere-tulnuna ja justkui kodus.

Teisalt ütleb Victor, et talle ei meeldi Eesti kliima, hoolimata sellest, et talv õnnestus üle elada. Enam kui külmaga oli tal tõsiselt raske toime tulla pimedaga, mis kestab siinmail enam kui kolm kuud, ning hoida samal ajal kõrgel mängijate motivatsiooni ja treeningute rutiini.

Victori arvates on Portugal ja Eesti väga erinevad. Oma rolli mängib soe kliima, mis võimaldab inimestel palju väljas liikuda ja suhelda, veeta aega sõprade ja perega.

Jalgpallis aga on asjad palju rohkem korraldatud ja klubid töötavad enam noortejalgpalli arendamise nimel.

Harju JK Laagri on Victorile tõeliselt muljet avaldanud: vaid 10 aasta pikkune ajalugu ja 11 tiimi tiipitasemel. Ta tunneb, et klubi teeb iga päev pingutusi, et luua mängijatele parem keskkond treenimiseks, tehes koostööd erinevate pooltega: jalgpalliliit, kohalikud omavalitsused, koolid. Victor arvab, et sellises väikeses riigis nagu Eesti on see ainus viis noortespor-di arendamiseks. Seda ei saa teha üksi.

Miguel Machado lugu

30-aastane Miguel alustas jalgpalli mängimist 6-aastaselt. Tal on suur kirk spordi ja jalgpalli vastu, sestap langes valik omandada kõrgharidus kehakultuuri erialal. 20-aastaselt kraadi saanuna alustas ta treenerikarjääri, töötades seitse aastat kohalikus jalgpallikoolis Crescer Guimarões. Algul kaks aastat vabatahtlikuna, et õppida sealsetelt treeneritelt, kuidas arendada 3-10-aastaseid lapsi. Viimasel kahel aga U17 tiimi peatreenerina ja kooli töö koordineerijana.

2015. aastal avanes tal võimalus saada esimene treenerikogemus välisriigis. Ta liitus Figo jalgpalliakadeemia projektiga, mis hõlmas 50 Portugali treenerit 15 Hiina linnas. Pooleteise aasta jooksul treenis Miguel koos kaastreeneriga 180 last Daliani linnas ja tundis uhkust oma töö üle.

Klubiga Harju JK Laagri liitus ta 2017. aasta augustis sõbra soovitusel, kes rääkis talle siin vabanenud treenerikohast.

Miguelile meeldib eestlaste külalislahkus, mida ta hindab viie tärniga, ja ta kasutab võimalust, et kogukonda, kes on ta nii hästi vastu ja omaks võtnud, läbi vallalehe tänada. Miguelile meeldib, et me oleme piisavalt väikesed, nagu ta kodulinn, et end mugavalt tunda ja kiiresti ühest paigast teise jõuda. Eriti kiidab ta Eesti ühistransporti, vähemat selles osas, mida ta kasutab igapäevaselt.

Ainus, mis Miguelile ei meeldi, on külm ja karm talv, mille ta elas üle sooje riideid selga toppides, iga päev saunas käies, kodus või sõprade pool üheskoos aega veetes, filme või telešousid vaadates.

Ainus, mis Eestis ja Portugalis Migueli jaoks ühtemoodi on, on ühisraha euro. Oleme ju erinevad nii geograafilise asukoha kui ajaloo poolest, kuid just see teeb meid teineteisele huvitavaks, et erinevaid kogemusi ja väärtusi jagada.

Romeo Karu hakkab 125sx rattaga ära harjuma

14-aastane Saue koolipoiss Romeo Karu on motokrossi MX125 klassis nii Eesti kui Läti meistrivõistlustel üldarvestuses teisel kohal.

SAUE VALDUR
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Romeo osaleb MX125 klassis esimest hooaega. Talvine ettevalmistus sujus väga hästi ja suurema 125sx rattaga hakkab ta vaikselt ära harjuma.

Selle hooaja esimene võidusõit Eestis oli Romeol 27. aprillil Karksi-Nuias Eesti meistrivõistluste esimesel etapil, kus ta sai kvalifikatsioonis tubli kolmanda koha.

Stardirüseluses ei tahtnud noor spordipoiss väga suuri riske võtta, sest MX

125 klass sõitis koos MX2-ga ja ta alustas suhteliselt lõpust teiste tagaajamist.

Enda võistlusklassis oli Romeo nii esimeses kui teises sõidus ja kokkuvõtteski kolmandal kohal.

Eesti ja Läti meistrivõistluste ühine teine etapp oli 5. mail Lätis Apes. Taas läks nii nagu Karksi-Nuias: kolmas koht esimeses ja teises sõidus ning kokkuvõttes.

Lehe ilmutamiseks on Romeol seljataha jäänud võistlused Austrias Möggersis, ees ootavad võistlused juuni lõpus Saksamaal Möllnis, kus peetakse Saksamaa

meistrivõistluste Adac II ja III etapp.

Tulemused ei tule toetusteta. Romeo Karu sportlaseteed toetavad KTM Racing Estonia, JJ Racers, Mrr Mrr, KTL OÜ, EMF, OneClick, Mini Dirt, Saue vald, Dominus Nutrion, ISport ja Valvoline. Arvestades aga ala kulukust, on iga uus sponsor Romeo jaoks kuldaväärt, sest mida kaugemale jõuad, seda enam motosport finantse nõuab.

Stiilinäide Karksi-Nuiast.

Foto: Motostart Photography

Terasnaine Mirje Tombak, terasmees Rainer Kukk

Mitmevõistlus „Kernu Terasmees ja Terasnaine“ jõudis lõpule Kernu staadionil kergejõustikualadega. Pikk võistlussari koosnes meestele 23 ja naistele 22 erinevast spordialast. Meestest saavutas alavõidu koguni 14 võistlejat.

KALJO PÕLDARU

Kokkuvõttes kor-
das mitmekülgne
Rainer Kukk (617
punkti) eelmiste aastate
võite. Ta oli parim neljal
alal: korvpalliharjutustes,
lauatennises, jalgrattakros-
sis ja sangpommirebimises.

Tugevat konkurentsi
pakkusid Rainerile Lauri
Kaasik (582) ja Janar Laa-
nemets (567), kes võttis ala-
võidu ujumises.

Erilist tunnustust väärib
Gennadi Liidig, kes saab
tänavu 60-aastaseks - 506
punktiga 8. koht.
Noormeestest võitis
Egert Möll 417 punktiga.
Järgnesid Kristjan Fuks
(413) ja Christopher Kukk
(401).

Veteranide kolm pare-
mat olid Gennadi Liidig,

Rain Tombak ja Valdis Too-
mast.

Naistest alustas mam-
mutüritust 19 julget ja hak-
kajat, enamuses eelnevalt
raske kadalipu läbinud.

Väga kindlalt võistles
Mirje Tombak, kes asus
liidriks päris võistluse al-
guses ja pidas selles rollis
lõpuni vastu. Tema kontole
kogunes 404 punkti. Mir-
je võitis male, suusatami-
se, kardisõidu, sulgpalli,
2,5km jooksu ümber Ker-
nu paisjärve ja sõudeergo-
meetri võistluse.

Teine oli Kristin-Kairit
Sonn 365 punktiga. Kristin-
Kairit näitas oma üle-
olekut kergejõustikuvõist-
lustel, võites 100m jooksu,
kaugushüppe, odaviske ja
kettahete.

Kolmandaks võitles end
Kaidi Unas (355), talle kuu-

Foto: Kaidi Unas

Rainer Kukk ja Mirje Tombak.

lus ka tenniseturniiri võit.

Täpset punktiarvestust
pidas väsimatu spordisõ-
ber Valdis Toomast. Pare-
maid tegijaid ootasid ees

karikad, eriauhinnad OÜ-
lt Laitse Palkehituselt ja Jüri
Kaerpõllu sepised.

Puhkame ja siis kohtume
uuesti uuel hooajal!

Haiba on tuntud tugevate lauaten- nise traditsioonide poolest

Haiba lauaten-
nise seeriavõistlus,
mis koosnes kuuest etapist, jõudis
lõpule. Tegemist on traditsioonilise
võistlusega, mis leidis aset juba
35. korda, sel hooajal lõi kaasa 96
võistlejat.

KALJO PÕLDARU

Eelmise aasta võitu
kordas Timo Teras
maksimaalse 250
punktiga. Veteranidest saa-
vutas esikoha Harri Klemm.
Kohalikest mängumeestest
oli kõikidel etappidel esi-
kümnes Rainer Kukk.

Noortest jäi kahte pari-
mat lahutama ainult kolm
punkti. Võitis Kernu Põhi-
kooli noormees Marten Virt
Erik Nüüdi ees. Erik kuu-
lub juba Eesti absoluutsesse
tippu kadettide hulgas, aga
kuna ta osales ainult kolmel
etapil, jäi esikoht saamata.

Kõikidel etappidel oli
peakohtunik Koit Kork-
mann. Võistlusi kajastas ka
lauatenniseliidu koduleht.

Esikoht koolidevaheliselt võistlusel

Toreda saavutusega said
hakkama Kernu Põhikooli
kaksikud Marten ja Maerold
Virt, kes saavutasid esikoha

Eesti koolidevahelisel võist-
lusel kuni 5. klassile.

Kaasahaaravas finaalis
alistasid vennad Maardu
Põhikooli 3:2. Otsustavaks
sai paarismäng, kus vennad
toetasid üksteist ja väljusid
emotsionaalsest kohtumi-
sest võitjatena. Koolidest
saavutas kolmanda koha
Aseri Põhikool. Palju õnne
poistele!

Lõppes ka vabariiklik las- te GP sari

Haiba Spordiklubi noorte
paremik lõi kaasa vabariik-
likul laste GP-I lauaten-
nises.

Kuni 15-aastastest pois-
test saavutasid Egert Möll ja
Andre Rõõm vastavalt 14. ja
15. koha 39 võistleja seas.

Kuni 13-aastaste poiste
hulgas oli Marten Virt 48
võistleja hulgas 10. kohal.

Kuni 11-aastastest pois-
test oli üllatuslikult klubi
parim Gregor Käit, kes tuli
58 võistleja hulgas 12. ko-
hale.

Kõige noorematest, kuni

Foto: Heiki Sool

Koolispordiliidu lauaten-
nise meistrid. Keskel võitjad Marten ja
Maerold Virt, vasakul teise koha paar Maardust ja paremal kolmas
koht Aserilt.

Foto: Janar Laanemets

Lauaten-
nise seeriavõistluse kolm paremat vasakult: Mihkel Unt,
Timo Teras ja Rainer Kukk.

9-aastastest poistest olid
paremad Joosep Põldaru ja
Kris Paju - vastavalt 10. ja
15. koht.

Viimasel etapil Aseris
lõid kaasa ka Saue Hobi-
pinki noored Ivo Veergi ju-
hendamisel ja seda edukalt:

kuni 9-aastastest poistest
saavutas Harald Mägi seits-
menda koha.

Uus hooaeg laste GP-I
avatakse 21. septembril Tar-
tus ühe Eesti parema treene-
ri Evelin Lestali mälestus-
võistlusega.

Liisa-Marie Lääne - Eesti sõudmiskoondise parim

Saksamaal Essenis toimunud Euroopa meistri-
võistlustel sõudmises alla 19-aastastele saavutas
Liisa-Marie Lääne ühepaadil B-finaalis teise ja kok-
kuvõttes 8. koha.

Eesti karikavõistlustel Viljandis tuli Liisa-Marie T-A klassis esiko-
hale. Ajavõrdluses oli ta parem ka naiste võitjast Greta Jaansonist.

Liisa-Marie Lääne elab meie vallas Ruila külas, õpib Tallinna
Saksa Gümnaasiumis ja on lõpetanud Laagri Kooli. Treenib Tallinna
Sõudeklubis Aleksei Lipintsovi käe all.

Õnnitused Liisa-Mariele ja tema vanematele! Kas see tähendab,
et peame Ruilasse rajama sõudekanali?!

KALJO PÕLDARU

Foto: Robert Väli

Liisa-Marie Lääne.

Seitse väga head esitust Eesti MV-I sportakrobaatikas

Eesti Võimlemisliidu korraldatud II Eesti meistri-
võistlused sportakrobaatikas toimusid 1. juunil OMA
saalis Tallinnas, osales 145 akrobaati.

Akrobaatikakooli PartnerAkro sportlastel läks hästi ning nad saa-
vutasid kaks meistrititlit ja kolmikvõidu.

Saue spordirühmad sooritasid seitse väga head esitust eri va-
nuseklassides ja töid valda kolm hõbemedalit. Noorte klassi kolmik
kaotas meistritele ainult 0.03 punktiga.

TULEMUSED

II koht Elin Beilmann, Grete Sepp, Lenna Liis Iin

II koht Anni-Mari Tammekand, Caroli Besterman

II koht Herzi Lootsaar, Freeta Dikker, Ele-Riin Elmanovitš (pildil)

MERIT ILLAK

Treener, projektijuht

Kernus selgusid valla meistrid kergejõustikus

Värsked Saue valla meistrid selgusid Kernus neljas
kategorias. Vihmane ja külm ilm peletas paljud
eemale ja loomulikult mõjus see ka tulemustele.

Neidudest (2002 ja nooremad) saavutasid paremaid tulemusi Ester
Legonkovi õpilased Marta Ründva, kes hüppas kaugust 4,74 meet-
rit, ja Birgit Veldi, kes võitis 800m ajaga 2,41,2.

Mitmekülgseid võimeid näitas Ruila Põhikooli neiud Kristin Kai-
rit Sonn, olles parim 100m jooksus ajaga 13,4 sekundit, kettahetes
tulemusega 23,90 ja odaviske tulemusega 24,37 meetrit, ning teine
kaugushüppes, saades kirja 4,74 meetrit.

Noormeestest võitis Ants Kiisa õpilane Oskar Heinsaar ketta-
hete 41,60, kuulitõuke 13,87 ja odaviske 35,10 meetriga. 100 meetrit
läbis väga korraliku ajaga - 11,6 - Ats Kivimets.

Meeste tulemused jäid tagasihoidlikuks: Rait Raju tõukas kuuli
18,27 ja heitis ketast 31,64 meetrit. Temagi on Ants Kiisa kasvandik.

Naistest saavutasid kolm alavõitu Mirje Tombak ja Helena
Mõistlik. Mirje võitis 100m 14,7 sekundiga, kaugushüppe 4,37 meet-
riga ja 800m jooksu 2,53,7-ga. Helena oli parim kettahetes 19,43,
odaviskes 26,99 ja kuulitõukes 8,69 meetriga.

Veteranidest oli omaette klassist mitmekülgne Eesti valdade
meister Risto Kõresoo. Risto võitis kaugushüppe 5,33, odaviske
37,09, kettahete 30,62 ja kuulitõuke 10,39 meetriga.

Naisteveteranide vanemas grupis oli heas hoos Kaidi Unas. Kai-
di heitis ketast 21,86m, hüppas kaugust 4,04m, viskas oda 23,45m,
tõukas kuuli 9,02m ja jooksis 100m 16,7 sekundiga. Kõik need tule-
mused olid esikohavärilised.

Täna väga võistluste läbiviimise eest Ester Legonkovi, Linda
Roopi ja kohaliku kogukonda - tänud tulevad südamest!

KALJO PÕLDARU

Kernu Põhikooli edukas spordiaasta

Väike Kernu Põhikool leidis sel õppeaastal päris mitmel korral meediakajastust. On olnud rõõmsaid teateid õpilaste tublidest tegemistest käsitööringis ja matetalgutel. Rohkem püüdis aga pilku kindlasti vastuvõetud otsus, et kool jätkab sügisest vaid 6-klassilisena.

On tõesti kahju, et kool muutub väiksemaks, aga me jääme kestma. Omamoodi on isegi uhke tunne ära saata neid tegusaid ja sportlikke noori, kes löid terve õppeaasta jooksul kaasa kõikidel spordivõistlustel ja üritustel, mis koolis ja ka väljaspool toimusid.

Eredaim näide on meie 7.-9. klassi poiste tubli osavõtt Kernu terasmehe võistlussarjast, kus aasta jooksul võeti mõõtu 23 spordialal.

Igal koolil on sporditraditsioonid, erinevad spordiüritused ja -võistlused, mis igal aastal korduvad. Kernu Põhikoolis on nendeks sügisene ja kevadine spordipäev koos kooli rammumehe valimisega, rattakross ja orienteerumisjooks, suusapäev ja matkad kooli ümbruses nii suuskadel, ratastel kui jalgsi. Eelmisel õppeaastal lisandus nimekirja discgolfi võistlus, mille õpilased ise korraldasid ja läbi viisid.

Juba päris mitmel aastal oleme kaasa löönud mai alguses toimival heategevuslikul teatejooksul ja sügiseti korraldame spordinädalat. Meie spordipäevadest võtavad osa alati ka Riisika lasteaia vanema rühma lapsed.

Lisaks eespoolmainitud spordipäevadele ja teistele liikumist propageerivatele kooliüritustele osaleme Harjumaa koolidevahelistel võistlustel. Vaatamata sellele, et rahvastepall ja eriti jalgpall on meil laste seas väga populaarsed, ei ole me aastaid saanud osa võtta pallimängu turniiridest, sest lapsi on koolis vähe ja meeskondi ei saa kokku.

Esimest korda õnnestus meil sel hooajal osaleda 4.-5. klassi poiste rahvastepalli võistlustel. Seekord võiks võistluse kokku võtta lausega, et tähtsam kui võit oli osavõtt. Kogemuse võrra rikkamaks said poisid igal juhul.

Osavõtt Harjumaa TV10 olümpiastarti võistlustest oli sel hooajal väga edukas

Meie tublid spordipoisid Maerold Virt ja Marten Virt saavutasid juba esimesel kolmel etapil võite erinevatel aladel, nagu kõrgushüpe, pallivise ja tõkkejooks.

6. juunil toimunud TV10 finaali võistlustel Kuusalus, kus tuli 30-kraadises kuumuses võistelda üheksal kergejõustikualal, olid meie poisid eriti tublid. Parimaid tulemusi saavutasid nad kõrgushüppes, kuulitõukes ja palliviskes. Marten hüppes kõrgust 1.40 ja Maerold tõukas kuuli 9,37 ning viskas palli 47 meetrit. Kokkuvõttes kaksikvõit poiste nooremas vanuseastmes: Maerold esikoht ja Marten teine. Hästi võistles ka Aleksandra Bekker, kes nooremate tüdrukute arvestuses saavutas 6-võistluses 10. koha.

Koolidevahelises arvestuses saavutas Kernu Harjumaa TV10 võistlustel 32 kooli hulgas väärilise 10. koha.

SIRJE RAUD

Kehalise kasvatuse õpetaja

Kaksikvõit poiste nooremas vanuseastmes: Maerold Virt esikoht ja Marten Virt teine.

Tartus selgusid TV 10 Olümpiastarti 48. hooaja võitjad

Tartus Tamme staadionil 15.-16. juunil toimunud TV 10 Olümpiastarti sarja 48. hooaja finaaletapil selgusid parimad mitmevõistlejad ja parimad koolid. Püstitati mitu sarja rekordit. Saue Gümnaasiumist võistlesid finaalis Marta Ründva ja Timo Kaarus. Marta Ründva, kelle võidutulemuseks oli 5181 punkti, kroonitigi noorematest tüdrukutest kuuevõistluse võitjaks. Seegi punktisumma on sarja rekorditulemus. Timo Kaarus tuli neljandaks.

Nooremate tüdrukute kuuevõistluse võitja Marta Ründva pjedestaalil ülal keskel. Tema treener, Saue Gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja Ester Legonkov (all paremal) on Ksenija Balta talendi avastaja.

Harjumaa TV 10 Olümpiastarti 48. hooaja võitis Saue Gümnaasium

Kolmel etapil osales 32 Harjumaa kooli võistkonda. 6. juunil võisteldi Kuusalus mitmevõistluses, Saue Gümnaasiumi tulemusi võib lugeda suurepäraseks.

ESTER LEGONKOV
Kehalise kasvatuse õpetaja

Nooremate tüdrukute kuuevõistluse võitis 4987 punktiga Marta Ründva. Marta sai alavõidud

palliviskes (50m), kaugushüppes (4.66), 60 m tõkkejooksus (9,63), 600m jooksus (1.50,86) ja kõrgushüppes (1.40). 5. kohale tõusis läbi hooaja südikalt võistelnud Kirsy Karjama.

Vanemate poiste üheksavõistluse võitis Timo Kaarus 7160 punktiga. Ka Timol õnnestus võita enamus alasid. Kose kooli esindaja Jaagup Kuuskla võitis palliviske, kuulitõuke ja kettaheite.

Vaatamata palavusele, läbis Timo 60m uue isikliku rekordiga 7,97. 60m tõkked 9,01 ja 1000m 3.11,07. Hüppas kõrgust 1.65, kaugust 5.38, teivast 2.80, tõukas kuuli 9.51, heitis ketast 36.76 ja viskas palli 51 meetri kaugusele. Neljanda koha saa-

vutas Hendrik Kookmaa.

Vanemate tüdrukute kaheksavõistluses tuli teiseks Ann Helen Eelmeets (5463) ja neljanda koha võitis vastu Edeli Hain. Aksel Tähepõld tuli viiendaks nooremate poiste üheksavõistluses.

Finaalis kogus Saue Gümnaasiumi võistkond 20 862 punkti. Kolmelt etapilt lisaks 21 795 ning kogusummas suurepärase 42 657. Teiseks tuli mullune võitja Kose Gümnaasium 38 737 punktiga.

President Kersti Kaljulaid innustas TV 10 Olümpiastarti 4. etapil osalejaid

Selles võistlussarjas on heaks tavaks autasustada esimest kuut võistlejat. Võistlevad kaks vanuseklassi. Nooremad on kuni 12-aastased ja vanemad 13-14-aastased.

ESTER LEGONKOV
Kehalise kasvatuse õpetaja

4. etapil võitis Marta Ründva Saue koolist nooremate tüdrukute palliviske 52 meetriga. Tulemus oli nii hea, et see oleks andnud esikoha ka vanemate tüdrukute seas.

Vanemate poiste kettaheites jõudis finaali kolm Saue Gümnaasiumi poissi. Karl-Marti Kõivoste ketas lendas 40 meetri jooele. Timo Kaaruse kettakaar ulatus 38.90 meetri kaugusele ja pea sama kaugusel maandus ka Hendrik Kookmaa ketas - 38.23. Poistele vastavalt 3., 4. ja 5. koht.

Eriliseks muutis neljanda etapi vabariigi presidendi kohalolek. President ulatas diplomid nooremate tüdrukute palliviske ja vanemate poiste kettaheite võitjatele, kelle seas olid ka meie Marta, Karl-Marti, Timo ja Hendrik.

Martal oli võimalus 600m

jooksuks valmistuda koos president Kaljulaidiga Maris Mäe juhendamisel. Marta jooksis 1.47,58 minutit, mis kindlustas talle teise koha. Timo Kaarus läbis 1000m esmakordselt alla kolme minuti -2.59,24 ja 4. koht.

Võib öelda, et 48. hooaeg oli Saue Gümnaasiumi õpilastele edukas.

President Kersti Kaljulaid õnnitleb Timo Kaarust (vasakul) ja Henrik Kookmaad.

Foto: Siim Lõvi/ERR

Meenutus esimesest kolmest etapist

I etapp - Marta Ründva nooremate tüdrukute kõrgushüppes neljas.

II etapp - Marta Ründva 2. koht kaugushüppes tulemusega 4.76, võitjal 4.79. Tuline heitlus 60 m tõkkejooksus. Veel viimasel tõkkel juhtis Marta, aga lõpujoonel oli Katariina Verst viis tuhandikku kiirem. Aeg mõlemale tüdrukule 9,57 sekundit. Timo Kaarus andis vihase lahingu vanemate poiste 60 m tõkkejooksus, mille algus oli närviline. Esmalt valesstart Rakvere

võistlejalt, siis Timolt. Viimasel tõkkel veel teisel kohal jooksev Timo lõpetas läbi aegade kiireimas finaali jooksus neljandana ajaga 8,93. **III etapp** - Timo Kaarus oli kolmas kõrgushüppes uue isikliku rekordiga 1.71. Karl-Marti Kõivoste jõudis vanemate poiste kuulitõuke finaali, tõukas 3-kilost raudmuna 13.28 - tasuks neljas koht. Viienda kohaga tuli koju Edeli Hain vanemate tüdrukute kõrgushüppes. Ta ületas lati kõrgusel 1.53.

Kohaliku turvalisuse koostööprojekti lõpetab valmisoleku päev

Lääne-Harju Koostöökogu rahvusvaheline kohaliku turvalisuse koostööprojekt (LEADER) hakkab peagi lõppema. Projekti tegevused toimuvad rahvusvahelise koostööprojekti „Local Security” osana Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi LEADER meetme kaasrahastusel.

LÄÄNE HARJU KOOSTÖÖKOGU

Mida tehti ja mis saab edasi?

Projekti eesmärk oli saada rohkem teada üksteise tegevustest piirkonna turvalisuse eestvedajate seas, luua kogu piirkonda hõlmav turvalisuse võrgustik ja tõsta kohalike elanike teadlikkust, oskamaks ohte märgata ja julgemaks reageerida.

Koostööprojekti oli planeeritud kaks rahvusvahelist õppereisi, üks õppevisiit Eestisse, viis õppereiside eel- ja järelkohtumist, kolm piirkondlikku koolitus-ümarlauda, piirkonna turvalisuse päev (juuni 2019), võistlusmäng ja jooksivad teavitustegevused.

Projekti rahvusvahelised partnerid on Sdružení SPLAV Tšehhist ja Pirkan Helmi Soomest. Siseriiklikud partnerid on vabatahtlikud päästeseltsid, naabrivalve, Lääne-Harju vald, Saue vald ja külaseltsid.

Rahvusvahelistest õppereisidest avaldas enim mul-

jet Tšehhi pääste läbimõeldud süsteem. Järjepidev panustamine nii kohalike kui riigi poolt on loonud kogukonna, kus pea kogu elanikkond on mingil moel päästjad – kes vabatahtlikud, kes professionaalid. Kirg tuletoorjespordi vastu antakse emapiimaga sündides kaasa.

Soome õppereisilt jäi enim meelde riigi panus ja läbimõeldud lähenemine tsiviilkaitsesse. Samuti on seal pääste ja politsei eriala vastu suurem huvi kui nõudlus tänu riigi palgapoliitikale ning teadlikule mainekujundusele. Rõõm on tõdeda, kui teistel läheb hästi.

Eestis avaldasime välispartneritele muljet abipolitsei süsteemi, naabrivalve ja häirekeskuse tööga, samuti Eesti politseinike ja päästjate pühendumusega.

Õppereiside üks vaieldamatu kasutegur on see, et meie piirkonna politsei, vallavalitsuse ja päästjate esindajad on omavahel hästi tuttavad, mis omakorda on pannud tugeva aluse edaspi-

„Valmisoleku päev“ praktiliste õpitubadega „Tuli, vesi, mets ja meie“

30. juunil 2019 kell 11.00-16.00

Koplimadise talu, Maeru küla, Lääne-Harju vald, Harjumaa

11.00-13.00 - ühe võimaliku kriisilukorra kommunikatsiooni läbimängimine.

13.00-13.20 - lõuna

13.20-13.30 - foto- ja videovõistluse „Turvaline kogukond” autastamine

13.30-14.00 - tuli: praktiline õpituba kogu perele, et osata käituda võimaliku tuleõnnetuse puhul

14.00-14.30 - vesi: praktiline õpituba kogu perele, oskamaks käituda targalt veeõnnetusse sattudes või abivajajat aidates

14.30-15.30 - mets: praktiline õpituba kogu perele, oskamaks metsas orienteeruda

16.00 - päeva lõpetamine

diseks koostöök.

Lääne-Harju Koostöökogu plaanitud tegevused saavad ellu viidud piirkondliku turvalisuse päevaga „Valmisoleku päev” Koplimadise talus 30. juunil 2019, mida korraldab koostöökogu koos MTÜ-ga Linnalabor.

Esimesed kaks tundi on mõeldud piirkonna võtmeisikute sisuliseks koostöök. Praktilistesse õpitubadesse on oodatud kõik kogukonnaliikmed peredega. Kogu päev on osalejatele tasuta.

Tule valmisoleku päevale Linnalabor koostöös Päästeameti ja Harjumaa Omavalitsuste Liiduga kutsuvad Saue valla kohalikke võtmeisikud - vallajuhte, külavanemaid, haridus- ja tervishoiuasutuste juhte, politseinikke, naabrivalve

esindajaid ja teisi turvalisuse eest vastutavad isikuid -, et mängida läbi ühe võimaliku kriisilukorra kommunikatsioon.

„Valmisoleku päeva” lõpuks sõlmitakse kohalike võtmeisikute vahel hea tahte leping käitumiseks kriisilukorras.

Projekti tulemusena valmib sügiseks andmebaas, mis võimaldab Harjumaa Omavalitsuste Liidul, Päästeametil ja teistel asjassepuutuvatel osapooltel suhelda kriisilukordade võtmeisikutega ja elanikega 15 kohalikus omavalitsuses.

Kõikides omavalitsustes toimuvad suve jooksul ka „Valmisoleku päevad”.

Projekti jooksul valmib Harjumaa Omavalitsuste Liidu kodulehekülje juurde eraldi kriisiteemaline interaktiivne infolehekülg.

Me loodame, et ei juhtu, kuid tahame olla valmis

Hädaolukorra seadus paneb omavalitsustele tõsised ülesanded kriisideks valmistumisel, mis puudutavad eeskätt elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamist, elanike teavitamist, evakuaatsiooniks valmistumist ja hädaolukorra lahendamise plaanide koostamist.

Elutähtsad teenused, mille toimepidevuse või taastamise eest hädaolukorras koostöös ettevõtetega vastutavad kohalikud omavalitsused, on kohalike teede läbitavus, vesi, kanalisatsioon ja küte.

Saue Vallavalitsus soovib, et igaüks eraldi ja erasektori asutused ühiselt vallaga koos oleksid valmis kõikvõimalikeks hädaolukordadeks, mis võivad ette tulla meie valla territooriumil.

Sestap pöördub vallavalitsus ettevõtete poole eesmärgiga koondada ressursse infot juhiks, kui on vaja tekkinud hädaolukorraga toime tulla.

Palume ettevõtjatel, kellel on valmisolek kriisisituatsioonis appi tulla, teada anda e-posti aadressil info@sauevald.ee enda valduses olevatest mehhanismidest (traktorid, kraanad, bussid, generaatorid jne) või muust võimekusest (ööbimise või toitlustuse võimalus), mida valla palvel hädaolukorra lahendamisel (näiteks lumetorm või ulatuslik voolukatkestus) teenusena pakkuda. Vald ei soovi ressursi kasutada tasuta, vaid maksab selle eest kokkulepeline ja endast teada andmine ei too kaasa kohustusi.

Lisainfot jagab abivallavanem Riho Johanson: e-post riho.johanson@sauevald.ee, telefon 508 2974.

SAUE VALLAVALITSUS

Me hakkame juba unustama 2010. aasta lumetormi Monika.

Marutaud on surmav, kuid 100% ennetatav

Eesti on juba kuuendat aastat marutaudi vaba maa tänu vaksineerimisele. Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) teostab kaks korda aastas metsloomade marutaudivastast vaksineerimist, kuid ka koerad ja kassid peavad olema vaksineeritud.

Haiguse ärahoidmiseks tuleb pöörduda loomaarsti poole ja lasta vähemalt kord kahe aasta jooksul kass või koer marutaudi vastu vaksineerida. Vaktsiin on kõigile tasuta. Riik toetab marutaudivastast vaksineerimist, tagades volitatud veterinaararstidele vaktsiini ja süstiks vajalikud vahendid.

Marutaud on levinud meie naaberriigis, samuti on tänava marutaudijuhtumeid olnud Poolas, Rumeenias ja Türgis, eelmisel aastal Leedus. Et inimesed reisivad palju, võib juhtuda, et haigus tuuakse kaasa välisriigist.

Inimeste marutaudist tingitud surmajuhtumid on suures osas seotud koerahamustusega. Käesoleval aastal oli juhtum Norras, kus suri noor naine, kes oli välisriigis koeralt hammustada saanud. Tagasi kodumaale naastes diagnoositi tal marutõbi.

TASUB TEADA

- Vaksineeri koera ja kassi regulaarselt marutaudi vastu. Tee seda vähemalt üks kord kahe aasta jooksul.
- Ära lase loomi hulkuma.
- Väldi kokkupuuteid võõraste kodu- ja metsloomadega.
- Õpeta lastele, et võõraid kodu- ja metsloomi ei tohi puutuda, isegi kui nad näivad sõbralikud.
- Kui lemmikloom saab pureda, teavita sellest loomaarsti.
- Kui saad hammustada, pöördu kiiresti traumapunkti või perearsti poole.
- Lemmikloomaga reisimisel järgi loomadega reisimise reegleid.

ELEN KURVITS VTA

10 aasta pärast on Eestis vähemalt 85 000 vanemaealist sõidukijuhti enam kui täna

Maanteeamet viis Saue Päevakeskuses mai lõpus läbi 60+ juhtidele suunatud koolituse „Väärikas sõidukijuht“. Koolitus oli osalejate tasuta - 50% koolituse maksumusest finantseeris Saue vald -, koosnes teooriast ja individuaalselt sõidutunnist.

EVE-MAI VALDNA Maanteeamet

Koolitusel osales 18 väärikas eas autojuhti. Neid koolitasid Lii Erm Sõidukoolituse OÜ-st ja tervishoiutöötaja Tiiu Paade. Rõõm oli näha, et inimesed soovisid liiklusteadmisi värskendada.

Kümne aasta pärast on Eestis vähemalt 85 000 vanemaealist (vanuses 65+) sõidukijuhti enam kui täna. Vanemaealiste naisjuhtide arv kasvab kolm ja meesjuhtide arv kaks korda.

Eakas inimene, kes soovib kõrge vanuseni autot juhtida, peab olema teadlik vanadusega kaasnevast juhtimisvõimekuse vähenemisest ja oskama sellega arvestada.

Foto: Maanteeamet

Koolitusel osales 18 väärikas eas autojuhti.

Väärিকা mootorsõidukijuhi koolituse sihtgrupp on vähemalt 60-aastased B-kategooria juhtimisõigust ja kehtivat tervisetõendit omavad mootorsõidukijuhid, kes juhivad sõiduautoit iganädalaselt.

Koolitus on kaheosalis-

ne. Teoreetilisel õppepäeval tutvustab autokooli õpetaja Eesti liiklusalokorda, räägib liiklusõnnetuste põhjustest, suurematest muudatustest liikluseaduses, igapäevastest sõitudest ja riskidest.

Päeva teises osas annab

tervishoiutöötaja ülevaate vanusega kaasnevatest muutustest, ka ravimite kõrvalnähtudest ja ebasoodsast koostoitmisest juhtimise seisukohalt, millega juhid peavad arvestama. Järgneb õppesõit.

KULTUURIKALENDER JUUNI-JUULI

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
25.06.	Saue valla MV orienteerumises	kell 16 Saue staadionil	Saue Spordikeskus, Nõmme OK, Saue Tammed	www.sauespordikeskus.ee
26.06.	Saue Päevakeskuse väljasõit Vormsile	kell 8 Saue Päevakeskusest	Saue Päevakeskus	www.sauepäevakeskus.ee
30.06. ja 7., 14.07.	Laagri Kristliku Koguduse jumalateenistus	kell 12 Laagri kultuurikeskuses	Laagri Kristlik Kogudus	www.laagrikogudus.ee
30.06. ja 7., 14.07.	Saue Kristliku Vabakoguduse jumalateenistus	kell 13 Saue kirikus	Saue Kristlik Vabakogudus	www.sauekristlikvabakogudus.ee
04.07.	V Harjumaa puhk pillipäev "Käes on jälle suvi"	kell 19 Saue jaanituleplatsi laululaval	Saue Muusikakool Harjumaa Noorte Puhk pilliorkester	www.hnpo.ee
11.07.	Ines trio akustiline kontsert "Kus kulgeb kuu"	kell 20 Laitse Graniitvillas	Tartu Kontsert	www.kontsert.ee

25. augustil 2019

Saue linna sünnipäev

kodukohvikute ja meistrihoovidega

Sünnipäevapeo peaesineja ansambel **Apelsin**

Päeva korraldab Saue Huvikeskus 4B Kodu Kohvikute Päev

Kohvikute ja töötubade registreerimine kuni 23. juulini e-posti aadressil evelin.povel@sauehuvikeskus.ee või telefonil 56675252

Kodukohvikud Töötaol Sünnipäevapidu

HARJUMAA MUUSEUM KOGUB MÄLESTUSI!

Harjumaa Muuseum kutsub kirja panema nii enda kui lähedaste mälestusi

ARMASTUSEST

Tööd palume saata hiljemalt 1. septembriks 2019. a.

Postiga: Linnuse 9 Keila 76608
E-postiga: taavi.koppel@hm.ee

Valitud mälestused avaldatakse Harjumaa Muuseumi toimetistes. Parimaid autastame 16. novembril Harjumaa Muuseumis.

Kirjatööde pikkus ja vorm ei ole piiratud. Võib kasutada varjuinime.

Ühtlasi kogume lugudega seotud esemeid (fotod tähenduslikest inimestest ja kohtadest, sümbolised esemed, kirjavahetus armastatu(te)ga jne).

V HARJUMAA PUHKPILLIPÄEV 2019 „Käes on jälle suvi“

4. juuli 2019 kell 19.00
Saue Jaanituleplatsi Laululaval

Laulupeo tuli jõuab Sauele!
Võta kontserdilt koju kaasa killuke laulupeo tules.

www.hnpo.ee

TOETAME LAULUPIDU!

Suvelõpukohvikud

31. augustil
kell 11.00 - 18.00

Registreeri oma kohvik
1. augustiks
nissi@sauekultuur.ee

SUVINE LUGEMISRÖÖM 2019

TURBA RAAMATUKOGU
LASTE SUVINE LUGEMISPROGRAMM
01. JUUNI – 31. JUULI

Loe raamatuid ja vasta küsimustikele!

Osalejad, kes on 30. juuliks lugenud läbi vähemalt 5 raamatut on oodatud

LÕPUPEOLE

Pidu toimub 1. augustil kell 13.00
Peole oled oodatud koos pere ja sõbraga
Külla tuleb kirjanik
Täname tublisid lugejaid
Sõõme TORTI

Rohkem infot: Turba raamatukogust või www.turbarmtk.weebly.com

VANAMÕISA vabaõhukeskus

www.vabaohukeskus.ee

1.08 kell 20.00
Jaagup Kreem akustiline live

17.08 kell 10.00
Vanamõisa käsitöolaat, peaesinejad 2 Quick Start ja ja "Rahvabänd 2018" võitja Nedsaja Küla Bänd

PILETILEVI

PLAADIESITLUSKONSERT

Kammerkoor Voces Musicales
Dirigent David Puderbaugh (USA)

29.06 kell 14 Keila Mihkli kirik
kell 20 Nissi Maarja kirik
30.06 kell 19 Tallinna Rootsi-Mihkli kirik

Kavas USA ja eesti koorimuusika: Gregory W. Brown, Kile Smith, Evelin Seppar, Maria Kõrvits, Pärt Uusberg, Cyrillus Kreeg

Keila ja Nissi 10/7€, Tallinn 15/10€
Piletid Piletilevis, Piletimaailmas ja kohapeal

NISSI PIIRKONNA EAKATE SUVEÜRITUSTE KAVA

EKSKURSION LÄÄNE-VIRUMAALE 17. JUULIL
Väljasõit Turbast kell 8.00 ja Riisiperest kell 8.10. Telefon 553 2953, Merike (vabu kohti ei ole)

HARJUMAA EAKATE PÄEV ÄÄSMÄEL
10. AUGUSTIL
Väljasõit Turbast kell 11.00 ja Riisiperest kell 11.10. Osalustasu 5 eurot tasuda hiljemalt 1. augustiks

PÄRNU ENDLA TEATRI KÜLASTUS 7. SEPTEMBRIL, ETENDUS „WINDSORI LÕBUSAD NAISED“
Osalustasu 17 eurot (pilet + sõit) tasuda hiljemalt 10. augustiks

Turbasambla järgmine kokkusaamine on augusti viimasel kolmapäeval

LAAGRI LOOMAKLIINIK

ASUME LAAGRIS VAE 2/1

TEL. 5507267
WWW.LAAGRILOOMAKLIINIK.EE

LAAGRI KRISTLIK KOGUDUS

JUMALATEENISTUSED

Pühapäeviti
kell 12:00
Veskitammi 8

TERE TULEMAST!

Lisainfo:
WWW.LAAGRIKOGUDUS.EE

JUMALATEENISTUSED JUULIS SAUE KIRIKUS

7. juulil kell 13
Issanda surma mälestamine armulauaga. Teenistust juhatab ja jutlustab Erki Kuld. Piibli teksti loevad ja musitseerivad Piret Kuld ja Liis Kurm.

14. juulil kell 13
Teenistust juhatab ja jutlustab Vahur Utno. Piibli teksti loeb Liia Lumilaid.

21. juulil kell 13
Teenistust juhatab ja jutlustab Raivo Kaustel. Piibli teksti loeb Ene Mänd.

28. juulil kell 13
Noorte kristlaste jumalateenistus. Teenistust juhatab ja muusikaga teenib Andrus Vaiklo. Piibli teksti loeb Marika Malein-Vaiklo.

Palve- ja osadustund igal kolmapäeval kell 19.

“Turvaline kogukond”

Lääne-Harju Koostöökogu kutsub kõiki peresid, külasid, töökollektiive ja sõpruskondi osa võtma foto- või videokonkursist

saates kas endatehtud turvalisuse teemalise foto või video (pikkus max 1 min) hiljemalt 28.06.2019 aadressil lillemae@hotmail.com. Žanr on vabalt valida. Peaaahhind kuni 25-liikmelisele lastega grupile 4h üleelamiskoolitus “Mets ja mina”.

Lisainfo: Maarja Lillemäe
Telef.: 53 990 470
Lääne-Harju Koostöökogu
“Local Security” projektijuht

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Välitmaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

LANGETAME ja HOOLDAME PUID just Teie piirkonnas. Leiame koos lahenduse! Meid saab kätte 56263857. www.puumehed.ee

Väljaõppinud puudelangatjad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid ja teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

Aia-, värava-, tõstuke ja automaatika lahendused parima hinnaga Eestis. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvärv.ee, tel 5895 8809, info@koduvärv.ee

ARBORISTI TEENUSED. Ohtlike puude raie, puude hooldusloikus, hekkide hooldus, kändude freesimine, raieetened, võsanitmine, puude istutamine. WWW.PUUKIRURG.EE, info@puukirurg.ee, 3725057786.

Liuguksed ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garantii. Tel: 50 290 75; e-kiri: liuguksed@kallion.net

Õhk-õhk-, õhk-vesi-, ja maasoojuspumpade paigaldus üle Eesti. Küsi hinnapakumist! www.termokliima.ee 56308014

Korstnapühkimistööd (nõuetekohane akt). Tel 5040875.

Korstnapitside ehitus. Tel 55579399

Lõikan hekki, trimmeriga pika heina niitmine. Tel 55547291

Fekaalivedu, kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakumist. Tel 53 468 430

Väikeveod kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel. 50 92936

Teostame kaevetöid miniekskavaatoriga. Tel: 56393588. www.väikeekskavaator.ee

Teostame muruniitmis-, trimmerdamis-, ja võsalõikamisteenust. Hinnad soodsad. Võta julgelt ühendust. Tel 53 33 55 44, fmhaldus@gmail.com

Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Fassaadi survepesu ja värvimine. Tänavakivide puhastus. 56 241 509 Andres

Aitame Sinu ehitised seadustada, taotledes kiirelt ja organiseeritult kasutusload. Võta ühendust tel 5047136 või info@flareme.ee

Viime TASUTA ära teie vanaraua (pliidid, vannid, torud, pesumasinaid jne). Tel 55541036.

ARHITEKT. Teen ERAMAJA projekte, ka tagantjärele, laiendamine, jm. Hind ehitusloani 1200 -1500. 58319789 aare.keel@gmail.com

Niidan ja trimmerdan sinu koduaeda! Helista ja küsi lisa: 55660790

Korstnapühkija Tallinnas ja Harjumaal. Teeme küttesüsteemid puhtaks ja ajame paberid ka korda! Uuri lisaks www.loor.ee või +372 5821 6554

Korstnapühkija Tallinnas ja Harjumaal. Teeme küttesüsteemid puhtaks ja ajame paberid ka korda! Uuri lisaks www.loor.ee või +372 5821 6554

Fassaadid, krohvimine, üldehitustööd. 57878925

Siseviimistlus ja plaatimine - trepid, põrandad, seinad. 53728382

Müüa hobusesõnnikut, sõelutud mulda, turvast, liiva ja killustiku. Transport ja kogused kokkuleppel. Tel. 56 40 109.

KINNISVARA OÜ ESTEST PR otab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostan teie garaaži! Kiire tehing! Tel 5555 3667

OST/MÜÜK Pakume Eestis toodetud kvaliteetset puitbriketti ja pelletit. Müüme ka väikseid koguseid. Info 55597572

Sõidukite kokkuost (auto, buss, veok, haagis, tehnik). Tel 55678016

MULD, LIIV, KILLUSTIK, KRÜUS, FREESASFALT + transport. 53953788

Müüa soodsalt Keila vallas Aarnamäe karjääris liiva, sõelutud ja sõelumata mulda transpordivõimalus. Tel. 56 564 103, e-mail pallem@gmail.com

Liiv, killustik, sõelutud põllumuld, haljastusmuld, kasvuhoonemuld, freesasfalt kohaleveoga. Hea läbivus ja manöövervusvõime. Tel. 5079362

Auto ost. Ostan igas seisukorras sõiduautosi ja kaubikud ka remonti vajavaid. Tel 53654085, skampus@online.ee

Ostan seisima jäänud sõidukeid. Ka avariitisi, rike-tega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Koha peal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seisevauto@gmail.com või 56188671

TÖÖ Pakume tööd lukksepp-keevitajale ja C-kategooria autojuhile (kallur). Asukoht Saue, info 506 7491.

Otsin tööd puhastusteenindajana osalise tööajaga 2-3 korda nädalas. Eelistatavalt Saue linnas või Laagris. Soovitavalt õhtupoolikul. Telefon 5393 3322.

Pakume tööd klienditeenindajale! Rohkem infot katlin@bertberta.ee / 508 1741

OSTAME KOKKU VANAMETALLI JA VANAPABERIT
Asume Tallinnas aadressil Vespe 7 ja Juurdeveo 25G
Platsid on avatud E-R 8:00-17:00
WWW.CRONIMET.EE

Parklate joonimine, lao- ja tootmishooned, liiklus- ja spordiväljakud
53 765 893
info@akontuur.ee

MÜÜA SÕELUTUD MULDA
Kontakt: 5037827, 5234384
info@tarn.ee OÜ Tarn

AUTODE KOKKUOST!
Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid!
Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid!
Ei pea olema arvel, ülevaastust ega kindlustust!
Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane!
TEL. 5457 5055

OÜ SINITIIVIK GRUPP
Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.
Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

MULD KILLUSTIK LIIV
MÜÜK KOOS KOHALEVEOGA HARJUMAAL
Tellimine: 53327374
kalsep@kalsep.ee

Otsime rullmassaažisalongi
Salongihaldjat
Sobid kui:
•oled positiivne
•sulle meeldib suhelda
•oled kohusetundlik
•oled tervislike eluviisidega
•omad varasemat müügitöö kogemust
Meie pakume:
•osalist töökoormust
•meeldivat töökeskkonda
•konkurentsivõimelist palka
•ettevõtte soodustusi
Asukoht: Laagri
Kandideerimiseks palun saada oma CV ja soovivaaldus aadressile info@rullsalong.ee.
Lisainfo tel. 558 2008.

PINNASSETÖÖD 8T EKSKAVAATORIGA
WWW.KIIRKAEVAJA.EE
5073923

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA
- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värsket välisilme
- Küsi hinnapakumist:
tel. 53 329 176 info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Lembitu Lilleaed
SUVELILLED, AMPLID JA TAIMED
kasvatamine ja müük
E-L 9 - 20 P 9 - 15
Kuuse 9, Laagri Tel 56508860

Otsid lapse sünnipäevaks sobilikku atraktsiooni?
Meil on väga lai valik atraktsioone. Uued, puhtad, vähe kasutatud.

Vaata täpsemalt BATUUDIJUSS.COM

KÕIKIDELE MAASIKASÕPRADELE!
Käes on maasikahooaja haripunkt ning aeg täiendada talvevarusid!
Peebu talu
Võrumaalt müüb iga päev **Sauel Grossi poe ees värsket ja magusat maasikat.**
Tule maiustama!

VOTEX
house
Reedel, 05.07 9-13
Turba kaupluse juures
Eestimaise voodipesu
SUURMÜÜK!
Tekikott al 12,30 €
Padjap al 1,80 €
Selle reklaamiga & kogu täishinnaga voodipesu **-15%**
www.votex.ee

Südamik kaastunne lähedastele
ELITA-MARIA KALJUVEE
kaotuse puhul
Laua tänava elanikud

Aeg seda kaotust ei kustuta eal, süda sind ikka meele peab.
Südamlik kaastunne perele
SILVA
kaotuse puhul
Tantsukaaslased

HEAD HINNAD!

Juuni - Juuli 2019 a.

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi
Kpl. Laitse

<p>Woolite pesugeel 1 L Color, Black</p> <p>-41% 3,39 € → 1,99 €</p>	<p>Estrella pähklid 140 g Sibulamaiteline, Juustu-tšilli</p> <p>-28% 1,79 € → 1,29 € 9,21 €/kg</p>	<p>Rõõmu Küpsetuskoda Valeri küpsis 180 g</p> <p>26.06-01.07 -23% 2,20 € → 1,69 € 9,38 €/kg</p>	<p>Jäätis Super Viva 450 ml Red Cherry, Sunny Mango</p> <p>-25% 3,99 € → 2,99 € 12,20 €/kg</p>	<p>Äädikamarinaadis šašlõkk 600 g Saaremaa LT</p> <p>-25% 3,99 € → 2,99 € 4,98 €/kg</p>	<p>Mõmmi Traditsiooniline limonaad 2 L</p> <p>-26% 1,15 € → 0,89 € 0,45 €/L</p>
---	---	--	---	--	--

Ja veel palju häid pakkumisi kauplustes kohapeal www.keilaty.ee

Aiataht
AIA- PARGI JA METSATEHNIKA

SAKU - Tehnika 7, Tel. 5324 4296,
PEETRI - Tuleviku tee 10, Tel. 5558 5709
E-R 9 - 18 ja L 10 - 13 www.aiataht.ee

ROBOTNIIDUKITE MÜÜK, GARANTII, HOOLDUS JA PAIGALDUS

0 € sissemaks 0 % intress 0 € lepingutasu

Soetades Aiatahest robotniiduki 6 või 12 kuulise osamakse perioodiga!
800m² 1500m² 1700m² 3000m² 3200m² 4000m² 5000m²

STIHL **iMow** robotniidukiga **TASUTA** kaasa akutrimmeri komplekt!

KINGITUSE VÄÄRTUS KUNI **269€**

www.aiataht.ee www.facebook.com/aiataht

TÖÖKOHT KODU LÄHEDEL!

SEVE
23 aastat kogemust puitmajade tootmises ja ehitamises
Meie majatehas asub Saue vallas, Lehetu külas

OTSIME JÄRKAMISLIINI OPERAATORIT
Weinmanni täisautomaatsele järkamisliinile

- Sinu ülesandeks on majakomplekti karkassimaterjali järkamine ja puidulao korrashoid
- Ootame Sinult arvuti kasutamise oskust, tehnilist taipu, keskharidust, valmisolekut teha füüsilist tööd ja sõita tõstukiga
- Meie korraldame väljaõppe, anname head töövahendid ja tasustame vääriiselt Sinu panuse
- Tule vaatama ja räägime!**
Anna endast märku: 56 202 055 / seve@seve.ee / www.seve.ee

Suvised tennise LINNALAAGRID
5-12. aastastele

- Laagri Tennisekeskuses
- Iga nädal T-N kell 10:00-16:00
- Tasu: 85€/vahetus või 40€/päev

1. vahetus: 25.06-27.06	3. vahetus: 23.07-25.07	5. vahetus: 13.08-15.08
2. vahetus: 16.07-18.07	4. vahetus: 06.08-08.08	6. vahetus: 20.08-22.08

Päevakava:
10:00 - tennis
11:30 - paus
12:00 - üldfüüsiline
13:15 - lõuna (soe toit)
14:00 - matk/orienteerumine/viktoriin/mängud
14:45 - tennis

Linnalaagrit viivad läbi Laagri Tennisekooli treenerid

Registreerimine kuni vahetusele eelneva nädala reedel kell 15:00 eerika.bekker@laagritennis.ee

SAGRO

- * Autode remont, keevitus ja värvimine
- * Kliima kontroll ja täitmine
- * Õlivahetus
- * Tehniline ülevaatus
- * Transportteenus, Fekaali vedu
- * Autoparkla

AS Sagro automajand
Vae 3, Laagri, Harju maakond
Tel. 679 6858, GSM 515 8242
e-post: raul@sagro.ee

SAMI

Masinaehitus ettevõtte
Sami AS võtab tööle:

- MÜÜGIESINDAJA
- Keevitaja
- Keevitusroboti operaator
- Lukksepp-abitööline
- Painutuspingi operaator
- Laooperaator

Täiendav info ja kandideerimine:
• Telefonil 5197 6863
• e-posti aadressil: sami@sami.ee
Address: Tule 20, Saue linn 76505, Saue vald
WWW.SAMI.EE

Frens Catering

Maitseelamus vaid mõne hiirekliki kaugusel

www.pood.frens.ee

Nähtavast elu

KÕIK MATUSETEENUSED KEILAS

Eesti soodsaim tuhasutusmatus, kabel, peielauad, ööpäevaringne lahkunu transport

Memoris
Krematoorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

AIAD - VÄRAVAD

www.aiad-varavad.ee

- Aiaehitus (puit, paneel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Väravaautomaatika (müük / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee
tel: 59 18 00 20

HAMMER HUB
KONTORIHOTELL

ESINDUSLIK KONTOR VAID 150 € KUUS

HINNAS SISALDUVAD KÕIK KOMMUNAALKULUD, PARKIMINE, 24/7 LIGIPÄÄS, WIFI, PRINTIMINE, KOHV JA NÕUPIDAMISRUUMID

KAHTLED VEEL? TULE TASUTA PROOVIAJALE!

WWW.HAMMERHUB.EE
Vabaduse pst 174b, Tallinn (Manta Maja)